

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

Zbor kmetov.

Delegati več kot 250 krajevnih kmet-
skih zvez so napolnili veliko zboroval-
no dvorano do zadnjega kotička. Po-
sebnost v lepem številu so se udeležili
občnega zbora Korošci in Prekmurci.
Gospoda bana je zastopal okrožni in-
špektor gospod dr. Schaubach; zboro-
vanja sta se udeležila oba sreska na-
čelnika gg. dr. Ipavc in dr. Hacin, ma-
riborski župan gospod dr. Juvan ter
predsednik Prosvetne zveze gospod dr.
Hohnjec.

Načelnik Kmetijske zveze gospod Šer-
binek je v otvoritveni besedi pov-
darjal: S ponosom in radostjo konšta-
tiram, da je v Kmetijski zvezi organizi-
ranih na tisoče in tisoče kmetov; toda
nekaj jih še stoji izven naše organiza-
cije, bodisi radi brezbrčnosti, bodisi iz
drugih razlogov. Vse te pozivljamo na
sodelovanje v naše vrste, kajti semkaj
spada vsak pošten Jugoslovčan na se-
veru naše države brez ozira na svojo
politično pripadnost v preteklosti. Čim
številnejši smo in čim bolj vzajemno
delamo za naše stanovske cilje, tem
večji in tem sigurnejši bo uspeh v do-
bro nam in naši jugoslovanski domo-
vini.

Tajnik Kranjc prečita došle pozdra-
ve: gospoda ministra na razpoloženju
dr. Korošca, Češkoslovaške Kmetijske
zveze v Brnu ter Jugoslovanske Kmet-
ske zveze v Ljubljani.

Nato gospod minister v pokoju Ivan
Vesenjak predlaga udanostno izjavo
Njegovemu Veličanstvu kralju Alek-
sandru I. ter pozdrave gospodu pred-
sedniku ministrskega sveta Petru Živ-
koviču, ministru za poljedelstvo gosp.
Stanku Šibeniku in gospodu ministrs-
kemu predsedniku v pokoju dr. Anto-
nu Korošcu ter Čehoslovaški Kmetijski
zvezi.

Zastopnik bana gospod okrožni in-
špektor dr. Schaubach je v jedrnatem,
pristrčnem nagovoru opozoril na važ-
nost stanovsko-strokovne organizacije
kmetijskega stanu ter izrazil svoje za-
dovoljstvo nad stvarnim programom
občnega zbora.

Tajnik Kranjc poda tajniško po-
ročilo o delu Kmetijske zveze v pr-
vem poslovnem letu. Kmetiska zveza
je notom spomenic in z osebnimi inter-
vencijami zopet in zopet opozarjala o-
srednjo vladu in bansko upravo na vse
razne težave, ki tlačijo zlasti zdaj kme-

ta: bremena občin, potrebe glede cest
in vod, posameznih panog kmetijstva,
carinske, davčne ter upravne zadeve.

Uspehi.

prizadevanj Kmetijske zveze so sledeči:

1. Ukinjena je do 200 litrov mesečno
trošarina na vino, ki ga vinogradnik iz
druge občine spravi domov.

2. Dobili smo gozdarsko šolo v Mari-
boru, ki jo je ustanovil naš gospod dr.
Korošec.

3. Izvrševati se je začel naš ponovni
predlog, da vojaštvo in druge javne u-
stanove nabavljajo svoje življenjske
potrebščine potom kmetijskega zadru-
ništva: naše vojaštvo je na podlagi na-
ših informacij kupilo okroglo 2000 hl
vina v naši banovini od naših zadrug;
državne ustanove so začele kupovati
tudi druge potrebščine, kakor: krom-
pir, seno in slamo direktno od kmeto-
valcev in njihovih zadrug; bližamo se
tudi uresničenju našega predloga, da
naj vojaštvo dobiva kot zajtrk mleko
namesto čaja.

4. Okrajnim cestnim odborom kakor
naslednikom bivših okrajnih zastopov
se izplača več milijonov dolžnega do,
prinosa; gospod minister dr. Šverljuga,
ki je ob priliki obiska ministrov v
Mariboru to obljubil, je obljubljeno že
tudi podpisal.

5. Živinorejski fond, nabran na oze-
mlju okrožnega inšpektorata maribor-
skega, se bo tudi uporabil v naših kra-
jih; banovinski strokovnjak je nakupil
v inozemstvu plemenske bike, ki se po-
delijo našim krajem, kateri so prispe-
vali za živinorejski fond.

6. Naš predlog, da se razni ločeni o-
krajni odbori (cestni, kmetijski, zdrav-
stveni itd.) združijo v en sam okrajni
odbor, že prodira pri osrednji vladi.

7. Za kmetijsko zbornico, na katero
smo opozarjali v vseh spomenicah, je
ministrstvo za poljedelstvo že izdelalo
načrt ter ga razposlalo na mišljenje
banskim upravam in gospodarskim or-
ganizacijam.

Razni referati.

Nato so sledili referati:

Ivan Vesenjak: Naše kmetijstvo v sve-
tovnem gospodarstvu.

Vlado Pušenjak: Standarizacija. Vnov-
čevanje kmetijskih pridelkov.

France Jerebič: Organizacija izvoza
naših kmetijskih pridelkov.

Marko Kranjc: Kmetijska zbornica.

Na predlog gospoda ministra v pok.
Ivana Vesenjak sprejme občni zbor so-
glasno naslednje

sklepe: ✓

Na letnem občnem zboru Kmetijske zveze v
Mariboru zbrani zastopniki krajevnih in o-
krajnih organizacij Kmetijske zveze po temelj-
item razmotrivanju vzrokov in posledic iz-
redno težkega položaja slovenskega malo-
kmetijstva ugotavljamo:

I.

Splošna svetovna gospodarska kriza ima
svoj začetek in svoj višek v kmetijski krizi
in je v nekaterih panogah zadela uničujoče
naše kmetijstvo, v drugih pa ga je izredno
oslabila.

Vzroki našemu težkemu stanju so sicer pre-
težno svetovno gospodarskega značaja, ven-
dar tičijo tudi v zaostalem načinu našega pri-
dobivanja in prodaje in v naši državni in sa-
moupravni upravi. Zato se v svrhu izboljša-
nja in olajšanja našega težkega stanja obra-
čamo na tri strani in to: na našo vladu, na
druge pridobitvene sloje in stanove in tretje
na svoje stanovske tovariše.

Centralno vladu v Beogradu in banovinsko
upravo v Ljubljani prosimo, da usmeri svoje
delo za gospodarsko rešitev kmetijstva v tej
smerni kakor smo predložili to v svojih proš-
njah in spomenicah, katerih vsebino ob tej
prilici ponavljamo in vladi zopet priporoč-
mo.

Apeliramo na druge pridobitvene sloje in
stanove, posebej na industrijske in trgovske
ter obrtniške, da prilagodijo tudi svoje cene
in svoj dobiček težkemu stanju našega kme-
tijstva in njegovi oslabiljeni kupovni moči in
to v interesu napredka in splošnega zboljša-
nja obstoječega stanja.

Svoje tovariše kmetovalce nujno opozarja-
mo, kako brezpogojno potrebna je izpopolnje-
vanje kmetijsko-strokovne izobrazbe, preorijenta-
rizacija v raznih panogah in v načinu proiz-
vodnje in prodaje, vse to na podlagi društve-
ne in zadružne vzajemnosti, da zadovoljimo
zahtevam svetovnega trga in da rešimo naš
obstane. V svrhu naše obrambe in našega
napredka pozivamo vse tudi na vstrajno in
vneto delo v Kmetijski zvezi kot stanovsko-stro-
kovni organizaciji.

II.

Standarizacija in vnovčevanje.

Kriza pri vnovčevanju mnogih vrst kmetij-
skih pridelkov se da omiliti ali rešiti le po-
tom poglobitve pridelave in izbire in določit-
ve vrst kmet. pridelkov. Zadr. zveze naj s po-
delovanjem kmetijskih družb, kmetijskih
zbornic, kmetijskih zvez, kmetijskih šol, kme-
tijskih strokovnjakov ter specialistov za tr-
govino izvedejo vprašanje standarizacije kme-
tijskih pridelkov.

Država ima pri tem važno nalogo pomoči
in kontrole blaga, namenjenega za izvoz. Za-
to pozivljamo vse kmetovalce, da delajo v
tem smislu, vladu pa prosimo, da izvede kon-

Najzanimivejši človek med razbojniki Štajerske: „Guzaj“. Povest o njem bo izhajala v „Slov. Gospodarju“.

tralo in štiti ter pospešuje prodajo standardiziranih pridelkov.

III.

Organizacija izvoza.

Da bo izvoz kmetijskih pridelkov tudi za malo kmetijstvo uspešen, naj se koncentrirajo v združništvo.

Vlado pozivamo in prosimo, da nudi našim kmetom, ki se pečejo z izvozom kmetijskih pridelkov, največjo podporo, posebno glede potrebnih investicij in propagande v zunanjem svetu.

Pri trgovinskih pogodbah s tujimi državami, pred vsem z Avstrijo, s Čehoslovasko in z Nemčijo ter ostalimi evropskimi državami naj zagotovi naša vlada čim lažji izvoz iz te države in skuša odstraniti vse, kar je v škodo našega kmetijskega izvoza.

Našim kmetovalcem nujno priporočamo, da se oklenejo z vso vmeno svojih vinarskih, sadjarskih in drugih kmetijskih združenj, naše združne organizatorje prosimo, da čim preje organizirajo vnovčenje in izvoz naših kmetijskih pridelkov, posebej še naše živine ter drugega blaga na združni podlagi.

IV.

Kmetijsko zbornice.

Kr. vlada blagovoli čimprej izdati moderen zakon o kmetijskih zbornicah, ki bo temeljil na načelu najširše direktne tajne in proporcionalne volitve v kmetijske zbornice. Odločujočo besedo v zbornicah imajo samo izvoljeni zastopniki; strokovnjakom-nameščencem naj pripada le posvetovalna pravica. Posameznim kmetijskim zbornicam pa naj zakon omogoča najširši razmah, da bo vsaka zbornica zmožna izvršiti svoje važne naloge v skladu s stanjem kmetijstva svojega okoliša.

V.

Glede Prekmurja

apelira Kmetiska zveza na finančno oblast, da izenači zemljiški davek v Slovenski Krajini z zemljiškim davkom v Sloveniji sploh. Opozori vlado, da je v socialno gospodarskem in narodnem interesu, da se z domačini Prekmurci kolonizirajo posekani gozdovi, ki se naj spremenijo v mala posestva. Zaproši bansko upravo, da pred leti po toči poškodovanim z ozirom na padec cen odpiše, odnosno olajša plačevanje za pšenico, katero morajo v obrok odplačevati še sedaj.

Dalje so pri volitvi načelstva in preglednikov računov bili na predlog člana vodstva gospoda Ljudovika Poljanec izvoljeni naslednji gospodje:

I. Načelstvo:

1. Šerbinek Ivan, posestnik in banski svetnik, Svečina.
2. Bedjanič Andrej, kmet v Obrežu pri Središču.
3. Deželak Matevž, posestnik, Sv. Miklavž nad Laškim.
4. Falež Štefan, kmet, Orehova vas.
5. Klekl Jožef, župnik v pokoju, Črensovc.
6. Kotnik Beno, kmet, Podkraj pri Guštanju.
7. Kranjc Marko, tajnik, Maribor.
8. Dr. Leskovar Josip, odvetnik, Maribor.

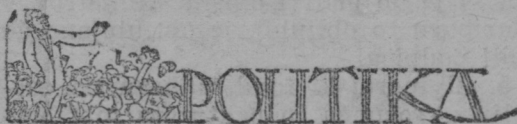
9. Mihelčič Alojzij, župan in banski svetnik, Celje.
10. Napotnik Matija, posestnik, Tepanjski vrh pri Konjicah.
11. Rajh Jakob, načelnik okrajnega cestnega odbora in banski svetnik v Ljutomeru.
12. Steblovnik Martin, župan in banski svetnik, Šmartno ob Paki.
13. Turk Ivan, posestnik in načelnik okrajnega cestnega odbora, Šmarje pri Jelšah.
14. Vesenjaki Ivan, minister v pokoju, član VZS, Krčevina pri Mariboru.
15. Vrhnjak Ivan, posestnik in gostilničar, Sv. Jedert.

II. Pregledniki:

1. Podvinski Franc, posestnik, Globoko pri Brežicah.
2. Babič Franc, posestnik, Gornja Lenjava.
3. Hrastelj Franc, podravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Po volitvah se je razvila zelo živahna debata o raznih nujnih gospodarskih vprašanjih: lovski zakon, olajšave obrtnikom na deželi, šolske dajatve in bremena, šolski pravilnik, kontrolni listki, živinski potni listi, trošarina, izvoz trt itd. Debate so se udeležili gg.: Šanc iz Laškega, Rošker od Sv. Jakoba v Slov. gor., Vrečko s Ponikve ob južni žel., Senegačnik iz Vojnika, Drobnič iz Olimja, Pintarič iz Hajdine, Vogrinčič iz Cankove in drugi.

Občni zbor je trajal nad štiri ure. Odlikovala ga je velika stvarnost predavanj in debate. Udeleženci so se razšli s krepko voljo-misel in organizacijo Kmetijske zveze zanesti in utrditi po vseh župnijah, občinah in vaseh. Bog daj Kmetijski zvezi v drugem poslovnem letu enak blagoslov kakor v prvem! Potem bo prihodnji občni zbor naše stanovske organizacije še sijajnejši!

Gospodarski ukrepi vlade.

Ministrski svet je imel pod predsedstvom Nj. Vel. kralja v četrtek, 11. decembra, sejo, na kateri so bili storjeni sklepi za ublažitev težkega gospodarskega stanja kmetijskih, obrtnih in delavskih slojev.

Znižanje davkov.

Finančni minister je predložil zakon o znižanju zemljarine, ki ga je Nj. Vel. kralj že tudi podpisal. S tem zakonom se je davčna stopnja za zemljarino znižala od 12% na 10%, tako da se bode v letu 1931 plačalo 10 Din od 100 Din kastralnega čistega dohodka. Dalje se je pooblastil finančni minister, da zniža državno trošarino na vino od 1 Din na pol Din, za upadek pa naj išče kritje v povišanju trošarine na pivo in

špirit; za vse davčne zaostanke po starem davčnem zakonu se določa petletni rok plačevanja, za davčne zaostanke naj se računa obrestna mera 3%, namesto dosedanjih 6%.

Zboljševanje kmetijstva.

Ukinila se bo izvozna carina na volno, ukinila se bo, v kolikor še obstoji, uvozna carina na kmetijske stroje ter pluge. Plemenska živina se bo prvenstveno izbirala v državi sami razven najnujnejših potreb za obnovo krvi. Minister za kmetijstvo naj vse potrebno ukrene za zboljšanje selekcijskih semen, da se poveča količina in kakovost kmetijske proizvodnje, ter za prenovljenje vinogradov in drevesnic. V najkrajšem času naj dovrši in izda zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev v severnih krajih in o likvidaciji agrarne reforme v južnih krajih.

Ceste in kuluk.

Minister za gradnje naj naloži banjskim upravam, da se delo na cestah izvrši čim boljše in čim pravilnejše. V bodoče naj se vrši popravilo cest v dobi, kadar je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskim delom. Delo pri kuluksu naj se dodeli čim bližje kraju stanovanja, poljedelcem pa naj se odkupnina za osebno delo zniža kar najbolj in tudi pod povprečno delavsko plačo v dotičnem kraju.

S spremembo zakona o nedržavnih cestah naj se omogoči nadomestovanje pri kuluku, ki naj bo splošno dopustno tudi osebam v starosti od 55 do 60 let, rodbinski člani pa se lahko medsebojno zamenjajo že v starosti od 16 let dalje. Sprememba omenjenega zakona mora tudi vsebovati določbo, da osebe, ki se pošljejo v zamenjavo za odsluženje kuluka, ni treba zavarovati pri uradu za zavarovanje delavcev.

Znižanje železniških tarif.

Minister za promet naj zniža in prilagodi železniške tarife in tarife rečne plovbe, da se na ta način olajša prevoz in znižajo cene življenjskim potrebščinam, zlasti živilom. Znižanje naj obsega pri daljavi nad 400 km in najmanjši količini 10 ton za žitarice 20—45%, za otrobe 60, suhomesnato robo 23%. Tudi za prevoz umetnih gnojil se naj določijo posebne ugodnosti. S primernim voznim redom naj se izboljšajo zveze obalne plovitve, pri čemer naj se upoštevajo želje prebivalstva. Rečna plovitba naj zniža svojo tarifo za izvoz cerealij za 25 odstotkov. Z nabavo motornih vozil naj se izboljšajo zveze v krajevnem železniškem prometu, da se na ta način ves promet prilagodi stvarnim potrebam domačega gospodarstva.

Razbremenitev občin.

Prosvetni minister naj z zakonom in administrativnimi merami razbremeni

Povslej Slov. Štajerski se godi povest, ki bo v bodoče izhajala v „Slov. Gospodarju“!

ni občine na ta način, da zniža stanarino za učitelje, ki jo morajo plačevati občine, na 150 do 400 Din od dosedajšnjih 200 do 500 Din mesečno.

Obvezna kurjava za šole in šolske upravitelje s strani občin naj se olajša na ta način, da morejo občine, ki nimajo svojih gozdov, dobiti potrebni les po režijski ceni in iz državnih gozdov, ali pa dati namesto drv premog.

Novi ban dr. Drago Marušič je prevzel dne 9. decembra banske posle.

Naš zunanji minister dr. Marinkovič se je mudil zadnji teden v Atenah na Grškem, ker želi Grčija stopiti v čim tesnejše prijateljske odnose z jugoslovanskim narodom.

Važen prenos poslov. S posebnim zakonom so pošta, brzojav, telefon, poštna hranilnica, avtomobilski promet in gradnja železnic prenešeni iz gradbenega ministrstva v prometno.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Madžarski zunanji minister Valko je odstopil radi nesoglasja z ministrskim predsednikom grofom Bethlenom. Novi zunanji minister je postal grof Julij Karoly.

Zaključek razorožitvenih pogajanj v Ženevi. Dne 9. t. m. je končala po štirimesečnem delu pripravljalna komisija osnutek razorožitvene pogodbe. Prihodnja svetovna razorožitvena konferenca bo pozvana, naj v okvirju tega osnutka sestavi predloge za razorožitve.

Položaj v nemškem parlamentu. Državni kancelar Brüning se nima boriti samo z opozicijo desničarskih strank, temveč tudi s posameznimi vladnimi strankami. Kakor znano, sta se gospodarska stranka in stranka podeželskega ljudstva že odrekli sodelovanju v vladi. Zastopnik stranke podeželskega ljudstva v vladi, minister za državno prehrano Schiele, je kljub temu še v vladi. Njegovo nadaljno sodelovanje je seveda odvisno, kakor se čuje, od izpolnitve gotovih zahtev. Minister Schiele zahteva med drugim, naj se povišajo carine na mlečne proizvode, živino, meso, les in celo vrsto drugih kmetijskih proizvodov. Višina carin naj bi bila neomejena in naj bi se ravnala po vsakokratnih potrebah. Sprejem teh zahtev, ki naj bi se na željo ministra Schieleja uveljavile z zasilno odredbo, pa bi ne pomenil samo konca Brüningove akcije za znižanje cen, temveč carinsko vojno s skoro vsemi evropskimi državami. Državni kancelar Brüning je seveda izpolnitev teh zahtev odklonil. Ker je stranka podeželskega ljudstva itak že prešla v opozicijo, nima nadaljnji obstoj ministra Schieleja v vladi nobenega večjega pomena več zanjo. Mogoče je tudi, da si je Schiele s postavitvijo neizpolnjenih zahtev samo hotel olajšati svoj odhod. Proti nje govim zahtevam se je izjavila tudi in-

dustrija z vso odločnostjo, ker bi njihova izpolnitev spravila v nevarnost velik del njenega izvoza. Državni zbor je zboroval še nekoliko dni, nato pa je bil po lastnem sklepu — odgojen. Sprejel je še nekaj važnih zakonov, pred vsem o pomožni akciji za prizadete pri zadnjih velikih vremenskih in rudniških nesrečah.

Poljski sejm (parlament) je bil odprt dne 9. decembra. Pri otvoritvi je prišlo do burnih protestov proti novi vladi, kateri so očitali komunisti in Ukrajinci fašizem in diktaturo. Ministrski predsednik polkovnik Slavek je prečital poslanico predsednika republike, v kateri je napovedana sprememba ustave. Za sejskega maršala je bil izvoljen kandidat vladnega bloka Switalski.

Italija ne bo dobila v Ameriki posojila. Italijanski finančni minister Volpi je iskal v Zedinjenih državah Sev. Amerike posojilo, a je prejel odgovor, če želi Italija posojilo, se mora predvsem odrediti svojim izpadom v zunanji politiki, enakosti s Francijo na morju, zavezništvu s sovjeti, z Madžarsko in Nemčijo, ki stremita po spremembi mirovnih pogodb. Dekler bode vodila Italija dosedanje politiko, ne sme računati na podporo Amerike.

Novo francosko vladno je sestavil radikal, senator Steeg.

V severni Španiji v pirenejskem mestu Jaci se je uprla posadka z republikansko zahtevo. Upor so kmalu udušili.

Velikanska pravda proti inženjerjem in raznim industrijskim strokovnjakom v Moskvi, ki se je vršila zadnje dni v Moskvi in o koje početku smo že poročali, je končana. Vsi prvotno na smrt obsojeni obtoženci so pomiloščeni na 10 in 5 let ječe.

NOVICE

Zaklanega novorojenčka so našli v petek dne 12. decembra na nasipu ob gostilni »pri Zvonu« na Ruški cesti v Mariboru. Otrok moškega spola je bil v omotu in v majhni posteljici. Ugotovili so na otrokovih prsih 3 cm široko rano, ki je bila prizadjana z nožem. Za brezsrčno materjo se vršijo poizvedbe.

V duševni zmedenosti in potrnosti si je končal v soboto dne 13. t. m. zjutraj življenje znani mariborski trgovec pri državnem mostu gospod Martin Gajšek. Pokojni je bil blaga duša, daleč znan in občepriljubljen.

Velika nesreča na Fali. Dne 11. t. m. zjutraj so vršili na jezu na Fali snajzenja s pomočjo »bagerjak«. Pri tem delu je bilo zaposlenih 12 delavcev, ki so stali na odru nad jezom. Naenkrat se je pa oder nagnil in treščil z delavci vred v Dravo. Nekaterim se je posrečilo, da so se rešili sami s plavanjem, drugi pa s pomočjo drog in čolnov. V valovih Drave je izginil delavec Ivan Šuligoj, 33letnega pomožnega delavca Ivana Semena so potegnili iz vode težko ranjenega.

Naročite pravočasno, da do- bite 32 strani obsegajočo božično številko!

Samomor ali nesreča. Dne 9. t. m. zjutraj so našli na železniški progi v Starem Logu pri Pragerskem med tračnicami razmesarjeno moško truplo. Odrezane so bile roke in glava. V nesrečnejši so spoznali tovarniškega delavca Premzela iz Šikol, ki je delal v opekarni bratov Steinklauber. Ni dognano, ali gre v tem slučaju za samomor ali nesrečo.

Srčna kap ga je zadela v cerkvi. V nedeljo dne 7. decembra je zadela srčna kap v cerkvi v Marenbergu pri sv. maši med čitanjem evangelija posestnika Antona Erjavca od Sv. Treh kraļjev.

Otrok umrl vsled opeklin. V Gornji Radgoni pri posestniku Francu Mariniču se je igrala v kuhinji krog zakurjenega štedilnika petletna hčerkica Mica. Mati se je za nekaj trenutkov odstranila iz kuhinje ter šla krmit svinje. Otrok se je približal ognju, obleka se mu je vnela in kljub zdravniški pomoči je umrl tekom šestih ur radi opeklin.

Trije strelci. Dne 8. t. m. zvečer je oddal mladi Mihelač na Pobrežju v Št. Vidu pri Ptujju skozi okno tri strele. Strelec je pogodil nečakinjo Katiko Vidovič, ki je bila pri starem očetu na večerji. Mihelač je hotel ustreliti očeta, ker mu ta ni maral izročiti posestva, ampak ga je namenil obstreljeni vnukinji Katiki. Katiko so odpeljali v ptujsko bolnico, Mihelača pa v zapor.

Požar v Prekmurju. V Peteševcih pri Dolnji Lendavi je uničil požar hišo in gospodarsko poslopje Janoša Mujdrica. Ogenj je izbruhnil na ta način, da je prevrnilo v hlevu neprivezano žrebe gorečo svetilko in plačalo samo svojo neprevidnost z življenjem.

Požar v trgovini. Dne 9. t. m. zjutraj je izbruhnil požar v trgovini z mešanim blagom, ki je last Marije Dolinšek v Gaberju pri Celju in je v hiši krčmarja Svetela. Ogenj je baje povzročilo kurjenje z žagovino. Škoda znaša 100.000 Din.

Vlak ga je povozil. Dne 10. t. m. dopoldne se je zgodila na postaji Zagorje ob Savi železniška nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Nadzornik proge Anton Kolarič se je peljal po tiru s službenim kolesom in ga je srečal vlak, ko je prevozil komaj 100 m. Lokomotiva je zgrabila kolo in ga strla. Kolariča je pri sunku najprej vrglo nazaj, naenkrat pa je prišel med kolesa in ga je vlekel stroj kakih 20 m. Nesrečo so zapazili, ko je bil Kolarič s kolesom vred pod lokomotivo. Poškodbe kolesarja so bile tako močne, da je kmalu izdihnil. Kolarič je doma iz okolice Ptuja ter zapušča ženo in neprerkrbljenega otroka.

S pečine padel ter se ubil. Melhijorju Metercu, rudarju in posestniku male hišice v Studencih nad Hrastnikom se je omračil um. Ker ni bil pri pameti, se je rad zgubljal v gozd in tako se je te dni skrival v Selovcu pod neko

Božična številka bo obsegala 32 strani! Novoletna številka bo prinesla lep koledar!

skalo in ga domači niso mogli spraviti domov. Zjutraj najbrž v poltemi se je hotel vrniti po ozki stezi proti domu, a je padel po pečinah kakih 20 m globoko in obležal mrtev.

25 milijonov za »rekordno mater«. Leta 1926 je umrl v Toronto čudak Karol Millar, ki je bil po poklicu odvetnik. V svojem testamentu je zapustil 25 milijonov dinarjev oni materi, ki bo rodila v letih od 1926 do 1936 največ otrok. Na omenjeno bogato nagrado že ima nekaj mater upanje. Pred kratkem je umrla v starosti 37 let mati Bagneto, ki je rodila v ti kratki dobi 20 otrok. Omenjeno rekordno mater je že prekosila druga, namreč 42letna gospa Brown, ki je darovala svetu v 22 letih 26 otrok.

V Evropi je 33.870 kino gledališč. Po najnovejši ugotovitvi poseda Evropa 33.870 kin, kojih število se je dvignilo od leta 1916 za 11.445. Zgoraj omenjena številka se razdeli na posamezne države tako le: Nemčija 5627, Angleška 4226, Francija 4221, Italija 2800, Rusija 5200, Španija 3000, Švedska 1182, Belgija 930, Čehoslovaška 1845, Ogrska 524, Rumunija 586, Jugoslavija 400, Avstrija 869, Poljska 631, Grčija 230, Danska 8380, Finska 265, Holandija 236, Švica 305, Albanija 3, Turška 101, Portugalska 130, Letška 83, Luksemburška 16, Litavija 45, Monako 7.

Najbogatejši človek v Franciji predstavlja berača. V Parizu se je zadnji čas mnogo govorilo o dogodku, ki se je pripetil baronu Jamesu Rotschildu in ki je imel za nekega mladega, a revnega umetnika jako ugodne posledice. Stvar se je dogodila tako: Nekega dne je povabil sloviti francoski slikar Eugen Delacroix k sebi več svojih odličnih prijateljev, med njimi tudi bankirja Rotschilda. Ko se je začela družba najbolj zabavati, pa je slikar nenadoma utihnil in je začel z napeto pozornostjo ogledovati Rotschilda, zlasti njegov obraz. Na vprašanje Rotschildovo, zakaj ga tako gleda, je slikar odgovoril: »Gospod baron, vi imate tako glavo, kakor jo jaz že dolgo iščem! — Slikam ravno sliko, kjer bo glavna figura berač. Modela za tega berača pa ne morem dobiti. Sedaj pa sem našel ta model in ta model ste vi, gospod baron! Ali ne bi bili tako prijazni, da bi prišli enkrat v moj atelje (slikarsko sobo)?« Gostom je bila korajža slikarjeva zelo všeč in tudi Rotschild se je smejal in obljubil, da pride. Ideja, da naj najbogatejši človek v Franciji služi kot model za berača, je bila res izvirna. Rotschild je res prišel k slikarju. Ta ga je preoblekel v berača in ga začel slikati. Med delom pa je vstopil v atelje mlad slikar, učenec še, jako siromašno oblečen. Ko je videl, da moti, je hotel oditi, a predno je odšel, je še stisnil dozdevnemu siromaku svoje zadnje krajcarje v roko. Rotschilda je ta prizor globoko ganil. Vprašal je slikarja, kdo je to. Slikar mu je povedal, da je to eden najboljših učencev slikarske šole, a ne more nikamor naprej, ker nima denarja. Rotschild je molčal. Dan nato pa je dobil mladi slikar pismo, kjer je bila natisnjena Rotschildova tvrdka na ovoju. V ovoju je pa bilo pismo sledeče vsebine: »Čast

DOBRO manufakturno **BLAGO**
kupite po najnižjih cenah pri
M. E. ŠEPEC
Maribor Grajski trg 2 132

mi je sporočiti Vam, da sem Vam dolžan z obrestmi vred 10.000 frankov, ki jih lahko dvignete v moji banki vsakega prvega. Rotschild. Mladi slikar je seveda hitel, da se zahvali mogočnemu denarnemu mogotcu, ta pa ga ni podprl samo z 10.000 franki, ampak mu je omogočil še nadaljno izobrazbo na svoje stroške.

Najbogatejši mož na svetu je — Indijec. Od časa do časa se ukvarja časopisje z ugibanjem: Kedo bi bil najbogatejši na celim svetu. Slišati je imena američanskih milijarderjev kakor: Ford, Rockefeller, Morgan td. itd. Eden od udeležencev indijske konference v Londonu trdi, da pristojna njemu naziv najbogatejšega človeka. In ta bogatin je indijski maharadža — knez — v Heiderabadu. V zakladnici tega vladarja so shranjene poleg draguljev kepe čistega zlata, kojih vrednost znaša 25 milijard dinarjev. Maharadža je nastavlil londonskega draguljarja, da bi mu spravil v red njegovo zbirko dragih kamnov. Anglež se že ukvarja z dvema pomočnikoma z odkazanim mu delom tri leta, a še danes ni gotov.

Nova verska skupina. V Debrecinu na Ogrskem, kjer je domovina svetovnoznanih debrecinskih klobasic in papricirane slanine, je neko dekle ustanovilo versko skupino (v Debrecinu žive sicer skoraj sami protestanti). To dekle pravi namreč, da v sv. pismu ne stoji nikjer zapisano, da moramo vedno delati pokoro, ampak da je bolje, če smo veseli in če se smejemo, tudi če nimamo vzroka za smeh. Verska ločina ima baje že precej pristašev, zaenkrat pa je policija postavila vse članke nove vere pod policijsko nadzorstvo...

Škandal s špiritom na Rumunskem. V Rumuniji je že v veljavi tri leta nova postava glede špirta. Od uvedbe tega zakona je že bila država oškodovana za milijarde. Po določbah špirtus postave je v vsaki tovarni za špirit po en finančni stražnik kot nadzorNIK nad proizvodnjo glede obdavčenja. Finančno stražo nadzirajo inšpektorji, ki se vozijo okrog po deželi in mestih. Proti temu načinu obdavčenja špirta gromi rumunsko časopisje, ker so finančni stražniki in inšpektorji dostopni podkupovanju in zanižijo proti nagradi na obe oči. Na leto pride v trgovino 4000 vagonov neobdavčenega špirta. Lansko leto je bilo v celi Rumuniji obdavčenih le 250 vagonov špirta, med tem ko je šla produkcija v tisoče vagonov.

Dežela brez umorov in pobojev. Glavni tajnik odbora za oskrbo jetnišnic na Norveškem poroča v svojem letnem poročilu, da ni bil na Norveškem od leta 1928 dalje nihče ubit ali težko ranjen. Glavni tajnik pravi, da prihaja ta razveseljiv pojav odtod, ker je življenjska stopnja norveškega prebivalstva zelo visoka in ker imajo ljudje

dovolj dobro plačanega dela, pa tudi alkoholnih pijač ne uživajo preveč.

Premog v najbolj severnih krajih. Znano je otočje Spitzbergov, ki je zadnje oporišče pred neizmerno planjavo plavajočega ledu, ki obdaja severni tečaj. Na Spitzbergih v Green Harbour je vtaknila holandska družba 25 milijonov norveških kron za pridobivanje premoga. Premogovnik že stoji leta in leta in ga čuvata dva rudarja z osmimi psi. V drugih premogovnikih na Spitzbergih dela v zimskem času 200 do 300 rudarjev, v poletnem 400 do 500 mož v takozvanem Advent in Kingsbai. Po ugotovitvi slovitega raziskovalca Nansena je premog na Spitzbergih mlad in ga je 500 milijonov ton. V rovih je za rudarje ugodno, ker znaša temperatura 5—6 stopinj C, zunaj na prostem pa je mraza 49 stopinj C pod ničlo. V rovih ni nobene nevarnosti eksplozij, ker se plini sploh ne morejo nabirati, saj je zemlja na površju prav na debelo zamrznjena. Istotako ne dela špicerškim rudnikom podzemeljska voda nobenih preglavic. Glede izrabe premogovnikov na Spitzbergih so težkoče, ker na otočju sploh ni delavcev, ampak jih morajo prepeljati od drugod. Nadalje vozijo parniki prazni na Spitzberge in še le nazaj grede so naloženi s premogom. Očividci pripovedujejo, da rudarji na Spitzbergih — brezmejno popivajo in si še ni niti eden prihranil niti beliča.

Preveč in premalo vlage. Iz filma Dreyfus je postal po celim svetu znan Hudičev otok, ki leži ob severni obali južne Amerike čisto pred Cayenno, kjer raste poper in kjer imajo Francozi kaznilnice. Na Hudičevem otoku je bil nekaj let po nedolžnem zaprt francoski kapetan Dreyfus. Na tem otoku se giblje vročina stalno med 21 do 35 stopinj in v celim letu dežuje 200 dni. — V našem listu smo že opisali Dolino smrti, ki se razteza na vzhodu srednje Kalifornije, je dolga 220 km, široka 15 do 55 km in leži 103 m pod morsk gladino. Prvi ljudje so se napotili skozi dolino leta 1850, a so vsi pomrli od žeje. V Dolini smrti kaže junija toplota 35 stopinj, julija 38, avgusta 38 in včasih celo 40 do 50 stopinj, da celo 58 stopinj. Po leta in leta ne pade tukaj niti ena kaplja dežja. V celi dolini izvira en studenec, kojega voda je pa strupena radi arzenika. Radi popolnega pomanjkanja vlage ni videti v celi dolini nobenega drevesa, ne grma in sploh nobenega zelenja. Letošnje pomlad pa je deževalo po Dolini smrti 19 dni in po končanem deževju se je spremenila pustinja v morje bujnega zelenja ter duhtečega cvetja, da so hoteli ljudje od vseh strani gledat naravno čudo, katerega je povzročil dež.

Nebetičnik so prepeljali. V Indianopolis v ameriških Združenih državah so prepeljali osemnadstropno poslopje, ki je last telefonske družbe. Celih 22 milijonov funtov (1 funt = pol kg) težko stavbo so porinili na valjarjih na njeno novo mesto. Delo je opravilo 18 ljudi s pomočjo najbolj modernih tehničnih sredstev. Stroški za prestavo poslopja znašajo 300.000 dolarjev.

Izza kulis »razorožitve«. Ameriške Združene države so postavile v obram

bo obale top, kojega ena granata tehta 2.11 centa in leti izstrelak 50 km daleč ...

Žena debela, mož suh. Pred sodnika v Winstonu v Ameriki je prišla gospa Geneva Banks in vložila pritožbo proti svojemu soprogu, da strahovito kruto ravna z njo. Sodnik je oba zakonca ošinil s kratkim pogledom, jima velel, naj vstaneta in stopita drug poleg drugega ter zmajal z glavo. »Ali je mogoče«, vpraša mož, »da bi jaz kruto ravnal s svojo ženo?« — »Ne, ni mogoče«, odvrne sodnik in ju zapodi domov. Žena ima namreč pet čevljev, 11 palcev, in tehta 246 funtov, dočim ima možiček ravno 5 čevljev in tehta — le 125 funtov.

Dobrota je sirota. Neki posestnik na Havani v Ameriki je našel na svojem zemljišču zvezanega in neusmiljeno zdelanega A. Andersona, po poklicu letalca iz Jamestowna. Anderson je izpovedal, da je na cesti vzel v svoj avto nekega moškega in neko žensko, ki sta ga za to prosila. Po kratki vožnji pa potegne moški samokres in ukaže vozniku voziti, kamor mu bo on ukazal. Končno sta ga zvezala, mu zavezala oči in ga vrgla iz avtomobila na farmo. V njegovem avtomobilu sta nato izginila ter vzela s seboj še Andersonov površnik, 200 dolarjev in dva ročna kovčega.

Ženska pustila otroka v cerkvi. Z jokajočim glasom je pretekli mesec obvestila neka ženska župnišče katol. cerkve sv. Silvestra v Čikagu, da je pustila v cerkvi malega otroka. Otroka so v resnici v cerkvi našli. Na obleki je imel pripet listek, z izjavo, da je mati brez vsakih sredstev ter želi, naj bo otrok krščen in se ga naj odda v primeren dom. Otrok je bil oddan v sirotišnico sv. Vincenca.

Naprava za usesavanje trušča ter nemira. Že nekaj let je v rabi aparat za usesavanje cigarnega, cigaretne dima in smradu. Ta naprava je prav neznatna, a popolnoma osvežuje zadržan in zasmrajen zrak. Sedaj je iznašel Amerikanec »napravo za usesavanje trušča ter nemira«. Izum je še sicer skrivnost, vendar je znano, da je mogoče z njegovo pomočjo v ne preveč velikem prostoru nemir spremeniti v paradiško tišino. Najnovejša iznajdba je posebno prikladna za pisarne, hotele ter bolnice, sploh povsod, kjer se je pojavlja trušč iz neizogibne potrebe in kjer bi bilo želeti kolikor mogoče miru.

Genjene čitatelje opozarjamo na današnjo prilogo tvrdke M. S. Serdarušič & Comp., pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije, Beograd, Knjeginje Ljubice 16.

Dr. Davorin Kolšek je prevzel po pokojnem dr. Branko Žižku ordinacijo v Velenju. 1490

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infra-ružna žarnica. Cene zmerno. 581

»Kako postanem dober svirač?« To brezplačno knjižico pošilja tvrdka Meinel & Herold v Mariboru št. 106 vsakemu prijatelju glasbe, vseeno ali je začetnik ali napredni. Zahtevajte z običajno dopisnico!

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po

sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v špecerijskih trgovinah. 1

Starci in starker Vi v Vaših starih dnevih trpite največ na revmatizmu. Drgnite vsaj enkrat dnevno Vaše utrujene žile s preparatom »Alga«. Počutili se boste prerojeni. Obutili boste življenjsko veselje in osveženje.

Čudno novost sem izvedel, ko sem prišel v Mariboru v trgovino Maksa Bračič, ki prodaja novo modno blago po čudovito nizkih cenah. Spomnil sem se, da je bil poprej on znani pomočnik pri Pošu in v Trgovskem domu, a ima sedaj samostojno trgovino v novi Vlahovičevi hiši na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste. Ga lahko vsem najtopleje priporočam kot zelo uslužnega in solidnega trgovca. — El Hak. 1480

Ni potrebno več nositi obutala iz inozemstva, ker je samo dražje in se ne razlikuje od domačih tovarn. Kar se tiče kvalitete in izdelave obutal, moramo ugotoviti, da nadkirlju jejo inozemske fabrikate ter so mnogo cenejši, ker odpade carina itd. Kar rabite, naročite iz današnjega oglasa tvornice »Peko«, na katerega opozarjamo cenjene čitatelje!

*

Sporočilo po smrti.

(Iz dnevnika zdravnika.)

Priznan nemški zdravnik je zaupal pred tedni javnosti ta le slučaj:

»Sedel sem zvečer za pisalno mizo, ko je pozvonilo in je javila postrežnica moža, ki mora z menoj nujno govoriti. Vstopil je suh, velik možki, kateremu je bila čitati jetičnost že z obzara. Po kratkem oddihu je izjavil hri pavega glasu: »Gospod doktor, moram vam nekaj sporočiti.«

»Sporočiti? Kaj pač?«

Mož me je opazoval z nekakim veseljem, kakor bi ne maral takoj s presenečenjem na dan.

»Vi ste imeli v naravoslovni družbi predavanje o skrivnih naukih, kaj ne? Izrekli ste se proti možnosti življenja po smrti in ste trdili, da so vse trditve glede posmrtnosti samo prevara in goljufija.«

»Da ...«

»Torej, gospod doktor«, skrivnostni mož se je vzravnaval in nadaljeval s satanskim nasmehom: »Naročeno mi je, naj vam povem, da sem pred pol ure umrl ...«

Za trenutek nisem čutil, ali mi še bije srce, nato mi je začelo srce tolči z vso silo in po glavi so se mi podile vse mogoče misli. Po nekaj sekundah sem zbral toliko umirjenosti, da so možgani zopet delovali.

Ali gre za strah? Na strahove sploh ne verujem. Možu se je najbrž zmešalo! Mogoče. Pomirjen sem uprašal:

»O kakem sporočilu govorite? Kedo vas je poslal k meni?«

Uprašanje je čudovito uplivalo. Mož se je prestrašil in mrmral kakor na laži ujet šolar:

»Jaz nisem kriv. Pošilja me g. dr. Bruckner. Vse je le šala ... Posodil mi je 20 mark in izrabil moj bedni položaj ...«

Premišljeval sem. Dr. Bruckner, ta fakselmaher v našem krožku, je res zmožen take šale in sem nadaljeval na glas:

Samo 42 Din

kg mešanega, čistega perja!

Samo 60 Din

kg skubljenega, čistega perja!

Samo 90 Din

kg sivega, čistega puba!

1004-6

Razpošilja

Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, brezplačni, ilustrirani cenik z več tisoč slikam!

»Telefonično bom poklical gospoda dr. Brucknerja.«

»Ne, ne«, se je branil mož. »Poslušajte! Sprejel sem sporočilo, ker sem rabil nujno denar. Nalogo sem izvršil, ker sem navajen, storiti dolžnost. Pustite me, da odidem!«

Zopet so se mu satansko zablisnile oči, ko je pripomnil: »Nikakor ne verujem, da bi bilo svidenje dr. Brucknerju v veselje!«

»Počakajte en trenutek.«

Odhitel sem v spalnico po denar za napolnino. Ko sem se vrnil, moža ni bilo nikjer.

Strah me je objel, ko sem sedel k pisalni mizi in se nisem mogel umiriti pri delu. Po stari navadi sem za beležil v zdravniški zapisnik: 20. marec. Neznani možki, 10. uri zvečer. In nehote sem še dostavil: Moram vam sporočiti, da sem pred pol ure umrl. Nato sem primerjal žepno uro s stensko ... Obe sta natanko kazali: 10 ur 10 minut ...

Drugo jutro me je zbudilo iz trdega spanja prav močno trkanje na vrata moje spalnice. Postrežnica mi je sporočila:

»Dr. Bruckner bi rad govoril z vami.«

Trenutno je oživel pred menoj sinočnejši doživljaj. Njegov obraz, celo njegovo obnašanje je bilo drugačno, kakor sicer. Nobene običajne šale ni izrekel pri pozdravu. Bil je razburjen ter blede.

»Je li bil snoči nek mož pri tebi?«

Predno je končal uprašanje, je že čital odgovor z mojega obraza.

Nato je govoril čisto razburjeno:

Nekaj groznega se je zgodilo. Mož, katerega smo poslali sinoči k tebi, da bi te prestrašil — bedasta stava, nemuna šala, radi katere te prosim odpuščanja — je na povratku od tebe smrtno ponesrečil! Imel sem nočno službo, ko so ga pripeljali z rešilnim oddelkom v bolnico. Že med prepeljavo je izdahnul. Trdili so: samomor radi bede.«

Mladi zdravnik je bil tako vznemirljen, da sem poskusil vse, da je postal vsaj nekoliko mirnejši.

»Moj Bog! Žalosten slučaj. Nesreča! Ne najdem nobene krivde na tvoji strani. Ali misliš, da sta v zvezi ona

vaša šala in smrtna nesreča? Vendar nisi bahjeveren?»

»Ne, ne, gotovo ne! Saj je le to čudno ujemanje in očitek vesti...«

»Povej mi o ponesrečenju kaj več! Na kak način se je zgodila nesreča?«

Na, tukaj čitaj sam... Zapisnik zdravnika na rešilnem oddelku: Smrtna nesreča na cesti ob 9. uri 30 minut. Smrt med prepeljavo...«

»Kedaj? Kedaj?«

Nekaj mi je zagomazelo po hrbtu in me zgrabilo za grlo.

»Ob pol 10. uri?«

S tresočo roko sem odprl zapisnik bolnikov na pisalni mizi in čital: »Ob 10. uri 10 minut zvečer. Neznani moški... vam moram sporočiti, da sem pred pol ure umrl...«

★

Operacija pred 465 leti.

Dne 29. novembra 1930 je minulo 465 let, odkar je izvršil zdravnik na telesu eno najbolj težavnih operacij: odstranitev notrajnih kamnov.

V drugi polovici 15. stoletja je živel v majhnem francoskem mestu Juvisi podeželski zdravnik Germain Colot. Bil je priden ter nadarjen mož, ki je delal razne poskuse, da bi se povspel do uspehov na polju kirurgije. Sreča mu je bila mila, po dolgotrajnem prizadevanju je razvozljajal zagonetko, kako odstraniti iz človeškega telesa s pomočjo noža kamenje, ki povzroča neznosne bolečine. Zdravniku je samo še manjkala priložnost, da bi svojo iznajdbo tudi lahko praktično pokazal. Pa kedo bi se naj bil upal tedaj zdravniku za poskušnjo pod nož! Na kamnih oboleli so rajši trpeli peklenske muke, nego da bi se bili podvrgli operaciji.

Zdravnik Colot je prišel nekoč v Pariz, da bi marsikaj nakupil za svojo domačo apoteko. V prodajalno za zdravila je pridrvel pariški rabelj in zahteval za enega od zaprtih čudežne vode, ker kriči iz polnega grla in trdi, da ima v trebuhu kamne. Zdravnik je krvniku zagotavljal, da je čudežna voda za obkladke sleparija. Naj pusti njega v ječo, da bo bolnika preiskal in mu tudi z nožem odstranil kamne. In ker je prejel ječar še napitnino, sta bila z zdravnikom kmalu pri bolniku, ki je neznansko tulil in trdil, da so že tudi drugi zdravniki ugotovili, da trpi na kamnih, ki mu tičijo bogznaj kje v notrajnosti trebuha. Kaznjenec je bil lovski tat in Colot je ugotovil kamne.

Po prepoznanju bolezni je zdravnik razložil bolniku, naj se odloči: Zaradi lovske tatvine bo itak umrl čez par dni pod krvnikovo roko. Ako pa dovoli njemu, mu bo on odstranil z nožem kamne in povrhu mu še bo izposloval pomiloščenje pri kralju. Samo obsebi umevno je, da se je smrti zapisani odločil za zdravnikov predlog.

Koj za tem se je podal Colot k francoskemu kralju Ludviku XI., mu razložil zadevo s svojo iznajdbo in ga zaprosil za pomiloščenje kaznjence, ako mu res ne umrje pod nožem. Ko si je ogledal kralj vse za operacijo potrebne instrumente, je vzel papir in lastno

Naša povest v prihodnjem letu:

Januš Golec: »Guzaj«.

ročno pomiloštil lovskega tatu, če bo prestal operacijo.

Drugi dan je prišel Colot v jetnišnico s tremi pomagači. Kaznjence so položili na mehko ležišče in ga prenesli iz ječe v svetlo sobo. Pomočniki so bolniku zvezali roke ter noge in ga tiščali z vso silo na posteljo. Zdravnik je izvršil operacijo med nepopisnim kričanjem bolnika. Med krvavim poslom je opravljal benediktinec molitve. V predsobi, kjer se je vršila operacija, je bilo zbrano vse polno občinstva: razni znanstveniki, zdravniki, menihi in vitezi, ki so poslušali skozi zaprta vrata grozno tulenje bolnika. Vse je čakalo s strahom na izid rezanja po človeškem trebuhu. V primeroma kratkem času je odprl Colot vrata. Njegov obraz je bil rdeč, pot mu je curljal s čela. Držal je nož v okrvavljeni roki in rekel: »Posrečilo se je, bolnik je ostal pri življenju, je rešen groznega trpljenja in bo zapustil Pariz kot — prost mož.«

Vse je častitalo zdravniku in poseben odposlanec je javil posrečenje operacije kralju. Lovski tat je res popolnoma ozdravil in Colot je dobil dovoljenje za izvrševanje opisane operacije, koje tajnosti ni izdal svojim stanovskim tovarišem. Colot je ohranil vršenje operacije kamnov le za člane svoje rodbine. Za njim je bil nastavljen od kralja Henrika II. Lovrenc Colot kot kraljevi rezač kamnov in tajnost te operacije je ostala v družini Colot do Franca, ki je umrl leta 1706. Colotom je sledil glede operacije kamnov Tolet, a tedaj je že znanost toliko napredovala, da je postala Colotova tajnost znana vsem boljšim kirurgom.

★

Kralj in kmet.

V dolini reke March med mestoma Pressburg in Trenčín leži kraj Maast. Vaščani so zelo premožni. Kmetice obležijo v nedeljo, ko gredo k službi božji, po 12 spodnjih kril in se jim bliščijo na prsih briljantne zaponke. Po dnevu kidajo gnoj, zvečer si umijejo roke z dišečo kolinsko vodo. Kmetje iz vasi Maast igrajo po zimi karte. Ako se snidejo bogatejši posestniki, ne igrajo za denar, ampak za konje. Koliko krat se zgodi, da pelje oni, ki je pri igri zgubil, drugo jutro po 10 konj v hlev zmagovalca.

V tej vasi so živeli posestniki, ki so se pisali Fusek. Niso bili že več kmetje, pač pa nekaki graščaki, ki so redili po 150 krav in je sedelo za mizo 30 hlapcev.

Najbogatejši iz družine Fusek je bil Janez. Vsako leto se je podal v Karlove vane na letovišče. Obut je hodil v škornjih, nosil je kmečko kratek jopič in so ga tudi fotografirali, ko se je izprehajal po šetališču z mustačastim gospodom. To sliko so objavili tedaj vsi ilustrirani listi od Dunaja do Londona. Gospod z brki, ki se je najrajši

razgovarjal s kmetom Fusekom, je bil princ Waleški in poznejši angleški — kralj Edvard VII.

Omenjena slika je visela zelo povečana tudi na steni Fusekove hiše, na katero je kazal kmet vsakemu s povdarkom, češ: »Ta le na fotografiji je moj prijatelj iz Angleške« in je še pristavil: »Je obenem tudi cesar Indije.«

Na razna uprašanja o neverjetnem prijateljskem razmerju je še dostavljajal bahavo: »Ni nič bogatejši od mene. Jaz posedam 30 parov konj, on cesar Indije, mi je sam pravil v Karlovih varih, jih ima le 20 komadov.«

Janez Fusek je poslal, ko je umrl kralj Edvard, v slovaškem jeziku sožalnico v Windsor. V pismu je stalo dobesedno: »Škoda za visokega gospoda. Bil je prav prijeten človek in se je nekoliko razumel na konje.«

Janez Fusek je te dni umrl v starosti 80 let.

★

Gospodarska obvestila.

»Rekord« lepljive drevesne pasove dobite v glavni zalogi I. Videmšek, Maribor, Koroškeva ulica 36. 1497

Zadružni tečaj. Velik napredek zadružništva nujno zahteva, da dobi zadružništvo vedno več sposobnih zadružnih delavcev. V to svrhu se je vršil 9. t. m. tečaj za nadzorstvo v Mariboru, katerega se je udeležilo 50 članov nadzorstva iz okrožja Maribor. V torek 16. t. m. se je vršil tečaj za nadzorstvo v Celju, v četrtek 18. t. m. pa tečaj za nadzorstvo v Murski Soboti. Po Novem letu se bodeja vršila dva pet dni trajajoča tečaja za tajnike zadrug v Mariboru in Murski Soboti. V vseh tečajih predavajo nadrevizor Pušenjak in revizorja Ignacij Tirš in A. Urbanija.

Člane živinorejske zadruge v Slov. Gradcu in tudi druge posestnike živinorejce slovenjgraške okolice vabimo na kratek tečaj, ki se bo vršil v Zadružnem domu v Slovengradcu v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 10. uri radi točnega izvajanja mlečnostne kontrole ter vodstva rodovnika. Poročal bo banovinski kmetijski uradnik gospod Wernig in bo razkazoval in pojasnjeval tudi posestniški sin Schöndorfer.

Zadruga za refo perutnine v Mariboru priredi izlet v Wagno pri Lipnici v svrhu ogleda tamošnjega avstrijskega državnega kokošjega vzrejalšča. Kdor se za take naprave zanima, naj prijavi svojo udeležbo najpozneje do dne 27. t. m. na naslov: St. Šnuderl v Studencih pri Mariboru, Slomškova ulica št. 17, in vpošlje obenem potni list v svrhu oskrbe avstrijskega vizuma, ki stane za udeležence s poštnino vred 1 Din. Izlet se vrši eno prihodnjih nedelj, ki se še naknadno določi in objavi. Odhod bo zjutraj ob 7.40 od glavnega kolodvora v Mariboru, povratek pa popoldne ali zvečer.

Ljutomerska sadjarska in vrtnarska podružnica ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 21. t. m. zjutraj po 8. maši v 4. deškem razredu z običajnim sporedom. Pridite vsi člani in prijatelji sadjarstva, ker imamo v razgovoru važne zadeve. — Predsednik.

Laško. Cena goveji živini kakor tudi svinjam je še vedno padajoča. Lepo voli imajo ceno kvečjemu še po 8 Din žive vage. Krave za mesarje imajo pa seveda še veliko nižjo ceno. Istotako je tudi s svinjami. Kljub temu pa so cene mesu še vedno iste kot so bile prej, namreč govejega po 18 Din in sicer samo prvovrstnega, ker drugovrstnega mesa po nižji ceni ni pri mesarjih nič na prodaj, ampak samo prvovrstno volovsko meso, akoravno se koljejo tudi krave. Gospodje župani in na sreskem načelstvu naj bi se za to zadevo malo pobrigali. Imamo upanje, da bo to zadostovalo, sicer bo treba podvzeti druge korake, oziroma se obrniti na višje oblasti. Od kmetove škode ni potrebno, da bi imelo dobiček samo par ljudi. Letošnje jesen se na naših železniških postajah naklada precej manj lesa kot prejšnje leto ter ne gre več tako kot je šlo prej in so cene precej padle. Sicer pa so marsikje gozdovi celo že preveč izsekani.

*

Vprašanja in odgovori.

F. J. v Č.

Na mojem travniku raste sam vouk, kako bi ga iztrebil?

Odgovor:

Iz vprašanja ne moremo posneti, kateri plevel raste na vašem travniku, ker nam pod imenom vouk ni znana nobena rastlina. Domnevamo, da gre za lošec, ki se na nekaterih travnikih silno razmnoži. Ker pravite, da raste »sam vouk«, mora biti travnik zelo zanemarjen in je bil gotovo zadnje čase ali pa že kedaj poprej slabo pognojen. Na vsak način bo najbolje, da travnik sedaj pred zimo preorjete in sejete 2 leti ali pa vsaj 1 leto kako okopavino, ki jo morate pridno pletiti, da zatrete plevel, nato pa še le na novo zasejete travno mešanico.

A. W. v Sp.

Ali res dobi poljedelsko ministrstvo na račun reparacij 3000 škropilnic? — Kje se dobijo in po kakšni ceni?

O Božiču bo 8 strani božične priloge in 8 strani slik!

Odgovor:

Tudi mi smo slišali, da dobi kmetijsko ministrstvo večje število sadnih škropilnic na račun reparacij. Da-li se bodo razdelile tudi sadjarjem v dravski banovini, nam ni znano. Izvolite se obrniti po informacije naravnost na kmetijski oddelek kralj. banske uprave v Ljubljani. Hkrati vprašajte, kaj je z navedenim prispevkom za pospeševanje sadjarstva.

J. J. v Zg. P.

Imam vrt, v katerem drevesa hirajo eden za drugim. Za skorjo je vse polno malih črvov, ki razjedajo skorjo, da se olup. Kaj naj storim proti tem škodljivcem?

Odgovor:

Črvi, katere ste našli pod skorjo sadnih dreves, so ličinke hrošča zalubnika. Zalubnikov je več vrst in iz vašega spisa ne moremo posneti, za katero vrsto gre. Na splošno se zalubniki lotijo najraje slabotnega drevja, katerega primanjkuje hrane. Priporočamo vam, da vse napadene, bolehe in napol suhe veje v zimskem času temeljito iztrebite in sežgete, s čimer boste uničili škodljivce z zalego vred. Do polovice suho drevje, ki nudi zajedalcem varno skrivališče, spravite takisto čim prej iz sadovnjaka. Preostalo drevje zagnojite hkrati prav izdatno s hlevskim gnojem ali z umetnimi gnojili, nakar bo škoda kmalu izravnana, predpostavljajoč seveda, da že ni prepozno in se niso zalubniki preveč razširili.

Družinska pratika za leto 1931

s podobo Svete družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj prav praktičnega. 1350

Pokončavanje sadnih škodljivcev.

(Opis in način pokončavanja.)

Glede škodljivcev sadnega drevja razločujemo živalske in rastlinske škodljivce. Boj proti škodljivcem bo uspešen, ako bomo tudi poznali vsaj posamezne najnevarnejše škodljivce njih življenje ter pogoje za razmnoževanje. Le na ta način nam bode mogoče zatirati jih z uspehom s sredstvi, katere nam nudi sodobna tehnika in industrija na podlagi dolgoletnih praktičnih izkušenj in opazovanja.

Razmnoževanje škodljivcev na sadnem drevju pospešujejo razne okolnosti, kakor n. pr. neodgovarjajoča zemlja, neprikladne vrste drevja, prepočisto nasajanje drevja, neprimerno gnojenje ter končno popolno zanemarjenje. Snaženje v času, ko se nahaja drevo v takozvanem sočnem miru, uporaba brambnih sredstev ter pravilna nega nam bodo ohranili drevje odpornejše, zdravo ter zagotovili ne le obilen, ampak tudi zdrav in lep pridelek.

Predno preidemo na nekatere naših najnevarnejših živalskih škodljivcev, bi še omenili, da so samice večine teh škodljivcev brez kril, da torej lezejo po drevju. Boj velja torej v prvi vrsti samicam, ki skrbe za razmnoževanje.

1. Mali zmrzlikar.

Mali zmrzlikar je metuljček in sicer je samec krilat, med tem ko ima samica le štiri kratke izrastke, torej ne more leteti po zraku, pač pa ima zelo močno razvite tri pare krepkih nog, ki ji omogočajo, da po deblu prav hitro teče. Poletje preživi zmrzlikar zabubljen v zemlji. Po prvih jesenskih mrazovih od oktobra do tja do januarja — razna opazovanja so to že dokazala — prideleze zmrzlikar v mraku na površje zemlje, samec odleti, samica pa hiti na bližnje drevo, kjer leze po deblu navzgor v vršičje. Na deblu se vrši oploditev, nakar poleže samica med po-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Preiskavo je vodil v Gradcu vladni komisar Maurer. Ker se je grof Thurn svobodno kretal, se je seznanil s komisarjevo soprogo. Hotel jo je pridobiti za to, da bi vplivala na svojega soproga, naj vodi preiskavo njemu v prid. S svojim ljubeznivim obnašanjem napram ženskemu spolu je dosegel, da se je soproga vladnega komisarja zaljubila vanj. Kar se mu ni posrečilo pri hčerki mestnega pisarja Jakoba Kodra v Mariboru, to je dosegel sedaj. Pregovoril je komisarjevo soprogo, da je v neki noči zbežala z njim iz Gradca v največje presenečenje vladnega komisarja Maurerja. Ko je ta nekega jutra pogledal, kje bi bila soproga, je ni bilo nikjer. Hkrati mu je tudi sodni sluga javil, da je izginil grof Thurn neznan kam, predno mu je mogel izročiti vabilo k zaslišanju.

52

Ubežnika sta nevirano prišla na Beneško, kjer sta ostala nekaj časa v samotnem gradu.

S tem pa si je grof Thurn sam izkopal grob. Po daljšem zasledovanju so ju vjeli ter odvedli v Gradec. Grofa Thurna so zaprli na Schlossbergu. Začele so se pravde zoper njega zaradi veleizdaje, ropov, umorov in nasilstev. V koliko so se končale z obsodbami, se iz listin ne da dognati. Grof Thurn je ostal v zaporu celih 18 let in umrl meseca marca 1689.

Vsekako se mora reči, da je bil od vseh zarotnikov za cesarja in državo najmanj nevaren. Dokazano je bilo le, da bi moral ob izbruhu upora izročiti obmejne trdnjave na Goriškem Beneški republiki.

Ali pa je imel tudi resno voljo, izvršiti dano mu nalogo, se ne more ugotoviti. Najbrž se je pridružil zarotnikom iz sebičnih namenov, da bi ostala nekaznovana njegova številna zločina, če se zarota posreči. Čutil je namreč, da je bila mera njegovih zločestev polna ter da mora priti kazen.

Obsodba in ječa sta ga torej zadeli radi raznih nepolitičnih hudodelstev, ki so zahtevala zadoščenje.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 6

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

pje ali pa na skorjo vejic 200 do 300 jajčec. Jajca prezimujejo ter so vsled njih trde prevlake proti mrazu zavarovana. V zgodnji pomladi, ko začne popje brsteti, se izležejo iz jajčec gosenice, ki zapredejo popje in perjiče, ter isto objedajo. Dostikrat se zgodi, da gosenice drevje objejo do golega, uničijo torej popolnoma pridelek in ogromno škodijo drevju samemu. Tekom junija se spuste gosenice po nitkah na zemljo, kjer se zabubijo.

Zmrzlikar napada najraje jablane, pa tudi črešnje, loti se pa tudi ostalega sadnega drevja. Na črešnjah n. pr. gosenice izjedajo mladi sad.

Pokončavanje.

Predpogoj uspešnega pokončavanja je pred vsem, da se isto vrši po celokupnem prebivalstvu. Kaj pomaga, če se napreden sadjerejec loti z vso vne-mo obrambe, ako njegovi sosede ne sledijo temu vzgledu. V skupnem nastopu in v skupnem boju leži tudi uspeh.

Pred vsem je torej potrebno, da v jeseni, v dobi sočnega miru sadnega drevja, isto dobro osnažimo, raskavo skorjo z nalašč za to pripravljenimi strguljami in krtačami odstranimo, da postane skorja gladka, drevo obrežemo, kjer je vejevje pregosto in se križa, rane zamažemo ter pazimo posebno na to, da skorjo, katero smo tako odstranili z drevja, nabereimo v razprostrti rjuhah okoli debela (zadostuje tudi papir, katerega razprostremo po tleh okoli debela) ter zažgemo, ker bi bilo sicer celo delo brez pravega uspeha. Večina škodljivcev bi se ponovno vrnila na deblo ali pa zarila v zemljo. V višini enainpol metra nato okoli debela pritrdimo lepljivi drevesni pas. Pripomnimo pri tej priliki, da so v zadnjem času že izgotovljeni drevesni pasovi z lepilom znamke »Rekord — mrtvaška glava« na razpolago, katerih pritrditev na deblo nam ne dela nikakih sitnosti in gre hitro od rok. Lepljivi pas na obeh prostih straneh zgoraj in spodaj dobro privežemo z vrstico tako, da se pas povsod dotika skorje

debla. Ako ima deblo na dotičnem mestu večje razpokline ali pa raskavo skorjo, ki jo ne moremo odstraniti, je dobro, da te neenakosti zamažemo z ilovico in nato šele deblo opašemo. — Lepljivi pas mora preprečiti vsak prehod škodljivcem na drevo.

Važno pa je pred vsem, da lepljivost drevesnega pasu drži najmanj 5 mesecev. Že izgotovljeni drevesni lepljivi pasovi n. pr. »Rekord« se odlikujejo še zlasti vsled tega, ker jim je pridjana primes specifičnega vonja, ki privleče škodljivce nase. Z mrčesi polne pasove je treba sneti in sežgati, debela pa opasati z novimi. Pasove moramo vporabljaliti skozi celo leto.

Poleg pasov priporočamo baš v zimskem času škropljenje drevja z že priznanimi in preizkušenimi škropili — drevesnimi karbolineji kot n. pr. »Bol K«, Arborin, Dendrin itd. in sicer v razmerju, kot je pri posameznih kemičnih sredstvih točno predpisano. Škropljenje vršimo s škropilnicami, ki jih ima n. pr. v Mariboru Kmetijska podružnica na razpolago.

(Dalje prih.)

*

Dobra gospodinja je predvsem varč-na, ker samo z varčevanjem se pride do blagostanja. Štediti pa je treba na pravem mestu. Varčevati se ne pravi, samo denar nalagati v hranilnico. Tudi ni varčevanje, če se denar ne izdani za najpotrebnejše. Prava varčnost je to, da se denar in blago pravilno uporabi, ne da bi se pri tem skopuharilo v škodo drugih ter da se ohrani vrednost predmetov s pravo nego in skrbjo.

V gospodinjstvu je danih nešteto možnosti za štedenje in razumna žena tudi štedi v malem in velikem.

Predvsem mora imeti gospodinja pravi pojem o vrednosti denarja in bla-

ga, da je tako v stanu, presoditi vrednost predmeta pri nakupu in prodaji. Le tako ji je mogoče, dobro kupiti in prodati ter prihraniti manjše ali večje svote.

Kupi se naj le to, kar je potrebno. Zelo nespametno je, razmetavati denar za nepotrebne stvari. Še predno gre gospodinja nakupovat, mora dobro premisliti, kaj je potrebno in kakšno blago bi bilo primerno. Delavna obleka zahteva močno, trpežno blago. Najcenejše blago ne more imeti teh dobrih lastnosti. Zato je bolje, da se ne gleda samo na najnižjo ceno, temveč na kakovost blaga. Kdor kupuje najcenejše, ne kupuje najboljšega, in tako ne prihrani ničesar.

Gospodinja, ki kupuje na sejmu ali v trgovini na slepo to, kar se ji ravno dopade ne glede na potrebo, zmanjka gotovo denar za najpotrebnejše. Ona pred nakupom ni premislila, kaj prav za prav potrebuje. Taka gospodinja ne zna denar pravilno porabiti, ne zna — varčevati.

Varčuje se pri obleki, ako se jo drži vedno v redu. Obleko je treba čistiti, prati, krtačiti, da prah, nesnaga ali molji ne razjedajo blaga ter ga uničijo pred časom. Raztrgana obleka se naj pravočasno zakrpa, kar prihrani gospodnji delo in denar.

Tudi v kuhinji je treba štediti in tukaj lahko pokaže gospodinja — svoje zmožnosti.

Dobra gospodinja štedi v prvi vrsti s tem, da vedno prav odmeri jedila. Ne preveč in ne premalo. Znati mora odmeriti potrebno količino za razne prilike. Kakor ne sme postaviti na mizo tako pičlo odmerjeno jed, da pojde družina lačna od sklede, tako ne sme skuhati toliko, da bi se jed zametavala. Varčno ni eno in ne drugo. Varčuje se s pazljivostjo, da se ne žge mast, ne pripalijo jestvine, ne kurijo po nepotrebnem drva. Red v prehrani tudi pomaga varčevati.

Varčna gospodinja pazi na posodo, da se ne razbije ali okruši, ravna s vsakim predmetom previdno, da se ne

Vsak mesec

Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor. Koroška 5

Tudi Boltažar Ribl je prejel zaslužen plačilo za to, ker se je hotel maščevati nad svojim gospodom ter ga prodati za sto cekinov. Že to, kar je sam priznal v gostilni »Pri slonu«, je zadostovalo, da so ga obsodili.

Zaželjenih sto cekinov, katere je upal dobiti za izročitev spisov, sicer ni dobil, pač pa je bil obsojen na pet let ječe. Za kazen je tudi moral stati vsak teden po en dan na sramotnem kamnu pred rotovžem v Gradcu v občen zasmeh vseh mimoidočih.

Kdor je šel mimo, ga je zaničljivo pogledal, se mu rogal, ta in oni mu je tudi pljunil v obraz.

»Ha, glej ga zvestega sluga grofa Tatenbaha. Bil si mu pomagač, nazadnje si ga izdal. Mislil si postati bogat, ha, ha, tu imaš sedaj pravično plačilo.«

Tako so ga zasmehovali, drugi pa so se mu krohotali.

Ribl je gledal ves bled in upadel v tla. Ni se upal pogledati nobenemu v obraz. Sam si je moral priznati, da je to zaslužil.

Po prestani kazni je moral zapustiti avstrijske dežele, kot tuji lastnini nevaren človek.

Minulo je pet polstoletij. Bojevniki za svobodo slovanskih dežel, ki so morali skloniti svoje glave pod meč sile in nasilja, so že davno bili našli svoj mir.

Mir so našle kosti grofa Tatenbaha pri cerkvi sv. Andreja. Noben križ, noben kamen, noben napis ne spominja, kje spi večno spanje nekdanj tako mogočni grof Erazem Tatenbah. Zemlja se je že davno zravnila nad njegovim grobom in ljudje hodijo po njem.

Drugače pa je s kostmi grofov Petra Zrinjskega in Frana Frankopana.

Bila sta pokopana v skupni jami pri cerkvi sv. Mihaela na Dunajskem Novem mestu, ki je stala poleg stolnice, to je ob sedanji mestni župni in proštjski cerkvi. Do leta 1802 je ostal grob nedotaknjen. Takrat pa so razpadajočo cerkvico sv. Mihaela spremenili v žitnico. Izkopali so vse mrličke okoli cerkve ter prenesli kosti na pokopališče pri Ferdinandovih vratih.

Kosti Zrinjskega in Frankopana so našli ter jih kot take ugotovili, zakaj dobili so pri njih srebrne gumbe z obleke ter banov robec z znamko P. C. Z., napravljenim iz zlate vezanine (Peter Comes Zriniski — Peter grof Zriniski).

pokvari. Nadomestek stane denar ali pa delo. Varčna gospodinja ve za vsako najmanjšo stvarco pri hiši ter pazi da se ne pokvari ali izgubi.

Pametna gospodinja štedi prav povsod ter navaja s svojim vzgledom tudi družino k štedenju.

Žena, ki zna s štedenjem na pravem mestu uravnati svoje gospodinjstvo tako, da zadovolji družino, a kljub temu ne potroši več, kakor ji razmere dovoljujejo, temveč še prištedi nekaj denarja kot rezervo za slučaj večjih izdatkov, zasluži, po vsej pravici, da se jo imenuje dobro gospodinja.

Za božične praznike!

Šartelj ali bider.

V osminki litra mlačnega mleka raztopi malo žličko sladkorja, 3 dkg kvasa ter pridaš toliko moke, da nastane redko testo, katero pusti vshajati. — Med tem, ko kvas kipi, deni v skledo 3 žlice surovega masla ter ga mešaj z leseno kuhalnico, ali še bolje s kovinasto metlico za sneg tako dolgo, da postane maslo mehko in voljno kakor smetana, prideni 6 žlic stolčnega sladkorja ali sipe ter to dvojce prav dobro mešaj, da se sladkor raztopi. Nato prideni 1 liter bele pšenične moke, 2 jajca, 2 pesti zbranih rozin, fino zaseklane lupinice od 1 limone, limono olup prav tako, samo rumeno lupino, z ostrim nožem, premešajo vse skupaj s kuhalnico ter prideni med tem že vshajeni kvas ter toliko mlačnega mleka, da nastane bolj mehko testo, katero udeleš s kuhalnico ali pa z roko tako dolgo, da postane prav gladko. Testo vsuj v z mastjo namazan lončen ali pločevinast model, pusti, da z nova vshaja ter speči v primerno vroči peči.

Biskvit.

3 jajca in 8 žlic stolčnega sladkorja ali sipe mešaj v skledi iz porcelana z leseno kuhalnico tako dolgo, da postane zmes gladka, gosta pena. Nato primešaj prav na lahko 8 žlic fine pšenične moke, stresi testo v z mastjo ali z maslom namazano in z moko potroše-

no emajlirano ali pločevinasto pekvo ali kastrolo, ter speci v ne preveč vroči pečici. Pečeni biskvit stresi previdno na leseno deščico. Shlajeno razreži na prst široke rezine ter daj namesto kruha h kavi, čaju ali vinu. Zelo lahka jed za bolnike.

Nadev za pečeno kuretino (purana ali kokoš).

Pečena kuretnina je mnogo bolj izdatna, ako se jo nadeva. Meso ostane bolj sočno in nadev je zelo priljubljena in okusna jed.

Pripravi se sledeče:

Kuretini se pri čiščenju ne napravi prevelikih odprtih, ker se sicer težko zašijejo. Kuretnina se samo od zunaj nasoli, znotraj pa napolni s sledečim nadevom:

3 žemlje (50 par) ali prilično toliko belega kruha razreži na male kocke, polij s 3 žlicami vroče masti, premešaj, polij z nekoliko mlačnim mlekom ali prigruto smetano, tako da se kruh napoji (ne sme pa biti tekoče). Primešaj 3 jajca, surove na drobno seklane puranove jetrce, ščep soli, popra in za nožvo špico zmetega cimeta. Napolni notranjost purana do tričetrtine s tem nadevom, sešij z močno belo nitjo odprtine pri vratu in zadaj, polij purana v pekvi z vrelo mastjo, prilij nekaj vode ter peči purana počasi med večkratnim polivanjem z omako iz pekve. Prilij pa na dno pekve vselej toliko vode, da se mast ne žge. Ta nadev je za srednje velikega purana. Za velikega vzemi primerno več od vsega, za kokoš ali petelina pa tretji del zgoraj navedenega.

Črne obleke in predpasniki iz črnega klota ali listra

se brez mila in sode prav lepo operejo v prekuhani kavini gošči. Hrani v čistem loncu kavino goščo nekaj dni, da se je dovolj nabere. Prekuhaj goščo v par litrih vode ter namoči obleko v to še vročo zmes. Gneti blago med rokami, posebno madeže, ter izplakni v topli vodi. Tako oprano črno blago ne

Hrvatje so prosili cesarja Franca I., naj jim prepusti te predmete v spomin, dobili so jih. Gumbe so razdelili nekaterim hrvatskim rodbinam, budimpeštanskemu in mestnemu muzeju v Dunajskem Novem mestu, kjer shranjujejo tudi meč, s katerim se je izvršilo obglavljenje. Robec je tudi dobil ta muzej, pa ga je nekdo izmaknil.

Od leta 1802 do leta 1885 so počivale kosti v posebnem grobu ob prejšnjem južnem zvoniku. V tem letu pa so podrli oba zvonika proštjske cerkve. Takrat so izkopali tudi kosti hrvatskih mučnikov. Nekaj časa so jih shranili v mrtvašnici, na višji ukaz pa so jih morali zagrebsti v skupen grob. Naročeno je bilo celo, naj jih raztresejo po grobu. Rodoljubnim Hrvatom pa se je posrečilo pregovoriti grobarja, da jih je položil skupaj na dogovorjeno mesto neposredno pod vrhovno plastjo. Leta 1907 so jih iznova izkopali, jih položili v dve krsti ter djali v nov grob.

Minula je dolga doba od časa, ko so zarotniki proti tujerodni nasilnosti morali žrtvovati svoje življenje. Takrat se je zdelo, da so Habs-

buržani tako močni, da ni misliti na to, da bi se mogel kedaj zrušiti njih prestol.

Zgodovina pa uči, da so izginili narodi, ki so si osvojili veliko sveta ter svojemu jarmu podvrgli druge narode ter da so izginili vladarji, ki so pahnili druge vladarje s prestola. Nekdaj vse-mogočni so morali poslednje dni premišljevat, da sta moč in sila na tem svetu jako nestalna gosta.

Ta zgodovinska resnica se je naposled obistinila tudi na Habsburžanih. Zgradbo svoje države so zgradili ne na zaupanju narodov, marveč na sili, ki ni hotela posameznim narodom dati njihovih pravic. Vsled tega se je ta na videz močna stavba začela rušiti, dokler se ni končno popolnoma razsula.

Že dolgo pritajena nevolja je nazadnje izbruhnila z elementarno silo ter razdrobila prestol, pod katerim so zdihovali podjarmljeni narodi.

Narodi so postali svobodni, sami svoji, prišel je dan, po katerem so saman hrepeneli zarotniki proti vladi cesarja Leopolda.

Razsežna Avstrija je razpadla v neodvisne države, osnovane na temelju narodnostnega principa.

Samo 290 Din

obleka iz bombažaste tkanine!

Samo 360 Din

trpežna suknena obleka!

Samo 580 Din

zimska suknja iz debelega sukna! 1004/5

Razpošilja

Trgovski dom Štermec, Celje št. 24

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, ilustrirani cenik z več t. o. el kami, katerega dobite popolnoma zastoj!

postane lisasto, kakor pri pranju z milom ali sodo.

Gospodinje! Zelo sem vesela, da je »Slovenski Gospodar« začel redno objavljati tudi za nas potrebno čtivo. Takoj sem si začela recepte izrezovati in jih shranjevati! To svetujem tudi drugim! Svojo hvaležnost »Slovenskemu Gospodarju« pa pokažimo s tem, da bomo agitirale za naš list »Slov.Gospodar«. — Naročnica.

*

Cene in sejmska porečila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 13. decembra so pripeljali špeharji na 83 vozeh 246 komadov zaklanih svinj, kmetje 31 voj krompirja, 2 čebule, 9 zelja, 6 sena, 5 otave in 6 slame. Svinjsko meso je bilo po 10—26, špeh 15—20, krompir 0.75—1.25, čebula 2.20—2.80, zelje 0.50—1.50, seno 65—90, otava 80—85, slama 50—55. Pšenica 2.50, ječmen 1.75, oves 1.25—1.50, koruza 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50—5, proso 2.50, fižol 2.50—3. Kokoš 30—45, piščanci 30—70, raca 30—40, gos 60—80, puran 60—120. Česen 16. Kislo zelje 4, kisle repa 2, gobe 2. Jabolka 3—8, hruške 6—8, suhe slive 10—12. Mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 36, jajca 1.30—2.

Mariborsko sejmsko porečilo. Na svinjski sejm se je pripeljalo 216 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari

Šte naročeni na list

NEDELJA

?

izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razen tega pa resničen dogodilaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mišne zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Se danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov: Urošava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

komad po 100 do 120 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 350 Din, 5 do 7 mesecev stari 400 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 600 Din, 1 leto stari 800 do 900 Din, 1 kg žive teže 8 do 11 Din, 1 kg mrtve teže 12 do 14 Din. Prodalo se je 76 komadov. Trg je bil radi slabega vremena od strani kupcev slabo obiskan.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 17 konj, 9 bikov, 117 volov, 423 krav in 18 telet, skupaj 584 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7 do 9 Din, poldebili voli od 6.50 do 7.50 Din, plemenski voli 5.50 do 6.50 Din, biki za klanje 7 do 7.50 Din, klavne krave debele 5.50 do 7 Din, krave za klobasarje 2.50 do 3.50 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6.50 do 9 Din, teleta od 9 do 11 Din. Prodanih je bilo 277 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 11 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 18 do 20 Din, II. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic 12 do 14 Din, teleče meso I. vrste 24 do 35 Din, teleče meso II. vrste 16 do 20 Din, svinjsko meso sveže 15 do 26 Din.

NAŠA DRUŠTVA Država in prosveta.

O tem predmetu povzamemo iz govora g. dr. Hohnjeca na obč. zboru Prosvetne zveze te misli:

Kultura = vzgoja, nega, izpopolnjevanje je naloga človeštva in človeka. Po spričevanju zgodovine je kultura nastala v boju človeka z naravo za toploto in svetlobo, za hrano in mir. Tako je tudi prosveta borba za luč, napor za duševno svetlobo, delo za razsvetljenje duha in oplemenitev srca. Vsled tega je prosveta naloga vsakega človeka. Ker posameznik ni vedno za to zmožen ter tudi nima dovolj sredstev, mu organizacije pridejo na pomoč. So zasebne organizacije, pa tudi javne, v prvi vrsti država. Dolžnosti in pravice države do izobrazbe in vzgoje državljanov so zasnovane v namenu države, ki je javna blaginja. Ta je namreč v veliki meri odvisna od stanja in pravca narodove izobrazbe. »Država sme«, tako pravi papež Pij XI., »zahtevati in skrbeti za to, da si državljan pridobije potrebno znanje o svojih državljanskih in narodnih dolžnostih in gotovo mero umske, нравne in telesne izobrazbe, ki je z ozirom na današnje časovne razmere v svrhu skupne blaginje zares potrebna.« Ni pa v namenu države vključen kak kulturni in prosvetni monopol, ki bi nikakor ne bil v prid ljudski prosveti. V področje države spadajo samo nekatere strani narodovega življenja, ne pa celotno življenje. V narodu samem počivajo tvorne prosvetne in kulturne energije, ki iz njih raste živa narodova prosveta kot avtonomno področje. Trije prosvetni krogi so, ki jim pripada negovanje, pospeševanje in širjenje prosvete: družina, ki ji daje podlago in smer; Cerkev, ki ji s krščanskim svetovnim nazorom daje moralni temelj; človeška družba, ki pripravlja in nudi prosvetna sredstva; kot 4. činitelj se pridružuje država, katera za-

jamčuje zunanjo organizacijo in gmotne pogoje.

V zakonu o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929 zagotavlja prosvetno ministrstvo, da podpira zasebno iniciativo (podvzetnost) kulturno-prosvetnih ustanov za narodno izobraževanje (čl. 156), ter predvideva posebno uredbo, s katero se odredi postopanje in navodilo za enotnost celokupne države in zasebne akcije (dejavnosti) za narodno izobraževanje (čl. 157). Časniki so poročali o tem, da je že izdelan pravilnik o prosvetnih zadrugah. Takšnim zadrugam, če se sploh bodo ustanovile, bi bilo hvaležno in obsežno torišče delovanje v pokrajinah, kjer vlada med ljudstvom nepismenost (ne-znanja pisanja in čitanja). Kakor izkazuje statistika na podlagi uradnega popisovanja iz leta 1921, znaša splošna pismenost v Dalmaciji 50.52%, v Srbiji (brez Južne Srbije) 35.57%, v Črnigori 32.98%, v Bosni in Hercegovini 19.44%, v Južni Srbiji 16.14%. V teh pokrajinah bi bilo združno izobraževanje naroda povse umestno. Kar se pa Slovenije tiče, znaša splošna pismenost 91.145%, pri čemer je treba pripomniti, da je vsled priključitve Prekmurja in Medjimurja splošna pismenost padla za 4—5%, kateri zmanjšek pa se od leta do leta popravlja. Naj bi se torej zasebni prosvetni akciji, ki se udeležujejo po izobraževalnih društvih in sličnih organizacijah in ki je Slovenijo med vsemi pokrajinami naše države dvignila na višino ljudske prosvete, ne delale ovire, ki bi to blagoslovno delovanje zadrževale ali celo onemogočale!

Remšnik pri Marenbergu. Dne 8. t. m. se je priredila na tukajšnji državni osnovni šoli božična igra. V napolnjeni dvorani so vprizarjali učenci prav zanimive sličice iz domačega in šolskega življenja. Ozadje odra so tvorile kulise, ki so prikazovale naš planinski kraj v snegu. Hvala remšniškemu učitelstvu, ki je s toliko požrtvovalnostjo slikalo ter izvršilo vse potrebne obleke.

Velika Nedelja. Dramatični odsek katoliškega bralnega društva »Mir« vprizori v svoji društveni dvorani na Štefanovo dne 26. t. m. in naslednjo nedeljo dne 28. t. m. ob treh popoldne veliko petdejansko zgodovinsko igro v 8 slikah »Mlinarjev Janez«. Zanimiva snov te igre je vzeta iz slovenske zgodovine za časa celjskih grofov leta 1456. Nastopa okrog 40 igralcev. Ker je to popolnoma nova igra, sestavljena od režiserja domačega tamburaškega odseka, upamo in vabimo, da se boste je v obilnemu številu udeležili; vam ne bo žal. Na svidenje!

Polenšak. Kat. slov. izobraževalno društvo naznanja tem potem svojim članom in naročnikom »Slov. Gospodarja«, da bo imelo v prihodnjo nedeljo dne 21. decembra svoj redni letni občni zbor. Vas vse moške in ženske, mlade in stare, vabi v mežnarijo po sv. maši k obilni udeležbi — odbor.

Žiže. Katoliško prosvetno društvo v Žižah priredi v nedeljo dne 21. t. m. prvo večjo igro na novoslukanem odru v dvorani Društvenega doma in sicer dr. Krekovo igro »Turški križ«. Začetek ob treh popoldne. Prijatelji katoliške prosvete, pridite pogledat to lepo ljudsko igro in naš novoslukani oder, ki je mojstersko delo akačemičnega slikarja gospoda Simona Frasa iz Slivnice pri Mariboru.

Kostivnica pri Regaški Slatini. (Dva jubileja.) Dvajsetletnica fantovske in dekliske Marijine družbe! Poštena mladina, srečna bodočnost, tega pregovora se je dobro zavedal

že rajni blagi gospod župnik Franc Višner, vsled česar je ustanovil Marijino družbo za fante in dekleta leta 1910 ter mladino izročil v Marijino varstvo. Prvega sprejema se je udeležil znani organizator mladine vlč. g. F. Gomilšek. Fantovska, kakor tudi dekliska Marijina družba imata sedaj krasne zastave, ki sta kras cerkvi. 72 fantov šteje mladeniška Marijina družba ter je na petem mestu v lavantinski škofiji, 183 članic ima dekliska Marijina družba. Proslava 20letnice se je vršila dne 8. t. m.

Marija Snežna. Na praznik sv. Štefana priredi Marijina družba igro »Tri sestre« in za ženske pa še »Čašico kave« kot nameček. L. pridite!

DOPISI

Sv. Peter pri Mariboru. V proračunu mestne občine mariborske je v postavki »Mestno elektriško podjetje« predvidenih tudi 350.000 Din za elektrifikacijo občine Zrkovce in Sv. Peter. Torej nekaj upanja že imamo, da dobimo električno razsvetljavo. Če se bodo sosedje onkraj Drave Zrkovčani zanimali za to prekoristno napravo, bi tudi nam prej zavesila elektrika. — Za novega člana v krajevni šolski odbor je bil v zadnji seji občinskega odbora izvoljen Bračko Janez iz Vodol. Izpraznjeno mesto občinskega svetovalca pa je zavzel Knuplež Matija iz Trčove. — Kot odsek Prosvetnega društva »Skala« se je ustanovil fantovski krožek, kateri ima vsako prvo nedeljo v mesecu popoldne po večernih v društveni sobi svoj sestanek. Stariši, pošljite svoje sinove na sestanke, fantje, vi pa se vpišite v fantovski krožek!

Marija Snežna. Obhajali smo zlato poroko Jurija in Marije Ornik na Gradišču. Še čili-ma zlatoporočencema želimo še biserno! — Žnuder Alojz pa nam je postavil prav lepi križ, nas povabil na blagoslovitev in nas pogostil. Pri tej priliki smo nabrali 320 Din za novo bogoslovje. Bog plati njemu in vsem darovalcem!

Sv. Križ nad Mariborom. V pretečenih 14 dneh so se preselili od nas v boljše življenje trije prevžitkarji: Dne 21. novembra je umrla Harih Marija, bivša posestnica na Vrablovem. Teden dni pozneje ji je sledila Seršen Marija, po domače Rožička. V četrtek dne 4. t. m. pa je preminul na bivšem svojem domu Strnad Jakob, po domače Špesar, star 92 let. Pokojnik je bil mož prava slovenska korenina, pobožen in delaven. Naj je bilo pri cerkvi ali pri šoli, povsod je rajni Špesar sodeloval. Uspehi njegovega požrtvovalnega dela so še danes vidni pri cerkvi in pri šoli. Bil je tudi član načelstva posojilnice. Navzlic temu, da je veliko deloval za javnost, je bil vzoren gospodar na svojem posestvu. Do svojega 90. leta je bil vedno zdrav ter je še pomagal domačim pri delu, kjerkoli je mogel. Le zadnji dve leti ga je slabost priklenila na bolniško postelj, iz katere se je zdaj preselil k svojemu Stvarniku, ki se ga ni v življenju nikdar in nikjer sramoval. Naj počivajo v miru!

Pernice nad Muto. Zadnje dni mesca novembra se je odselila od nas v svoj domači kraj, obenem na svoje novo službeno mesto,

Naznanjamo žalostno vest, da je dne 15. t. m. mirno v Gospodu zaspal

Franc Dobaja

ki je bil 53 let organist in cerkovnik.

Št. Rupert, 15. decembra 1930.

Marica Lederer, nečakinja.

k Sv. Barbari v Haložah, naša bivša učiteljica gospa Terezija Prapotnik. V kratkem času dobrih dveh let, kar je bivala med nami, si je pridobila simpatije vseh nas, starih kakor tudi mladih. Saj je poleg gospoda Karola Volmajerja, ki je v svojih 23 tukajšnjih službenih letih vzgojil nam dva roda, bila našim otrokom ne samo dobra učiteljica in vzgojiteljica, ampak naravnost druga duhovna mati. Ni ločevala iz svoje materinske nege ne bogatega, ne revnega, ne dobrega, ne hudobnega, ne, za njo žalujejo vsi naši mali. Blaga gospa! V imenu naše dece, kakor tudi v imenu vseh nas odraslih bodi Vam za ves Vaš preveliki trud najpristronejša zahvala! Bog Vam ga stotero povrni in Vas obilo blagoslovi v Vašem nadaljnjem življenju in delovanju! Ne pozabite na nas, mi Vas bodemo imeli vedno v najboljšem in najhvaležnejšem spominu! — Hvaležni Perničani.

Mislilje. Zadnji teden pred adventom so stiljčani zaključili s tremi prav čednimi porokami. Dva ženina sta odpeljala svoji nevesti iz župnije. Tretja, Nogarijeva Anica, je ostala doma. Samo preselila se je na ženinov dom visoko gor pod planino na najvišjo in najlepšo kmetijo pod Črnim vrhom. Ugleden in spoštovani posestnik Bernard Sovič jo je hotel imeti za svojo gospodinjjo. Na njuni poroki so se blaga srca spomnila novega bogoslovja v Mariboru z darilom 100 Din in domače cerkve s prispevkom 50 Din za nabavo novega obhajilnega keliha. Za veliko-dušno radodarnost priskrba hvala! Bog daj poročencem mnogo lepih in veselih dni v življenju! — Za božične praznike pripravlja naše Prosветno društvo igro »Stari in mladi«. Gotovo bo zelo lepo. Med odmori se bodo oglasili tudi pevci z nekaterimi lepimi pesmicami.

Razbor pri Slovenjgradcu. Od kapi zadet dne 6. t. m. je hitro preminul naš vrli Miha Kotnik v 64. letu svoje starosti. Bil je več let cerkveni ključar, občinski odbornik, obenem tudi živino- in mesoglednik ter sodni cenilec. Vestno in voljno je izpolnjeval vse svoje obsežne dolžnosti do svoje smrti. Na njegovem lepem pogrebu je bil zastopan ves občinski in šolski odbor in bilo je tudi zelo mnogo drugih odličnih oseb. Pogreba se je udeležil g. župni svetnik Ivan Rožman iz Zavodnega ter je tudi pomagal domačemu vlč. g. župniku voditi pogreb. V svojem govoru je povdarjal, kako je bil naš rajni zmiraj vesten in zaveden mož, ki je vedno stal na našem krščanskem stališču. Z ganljivimi besedami se je poslovil od njega župan Iv. Knez. Kako so tega poštenjaka vsi spoštovali, je pokazal njegov pogreb, kateri je po mnogobrojnem številu udeležencev prekosil vse dosedanje. Zapušča ženo, pet sinov in dve hčerki, izmed katerih še niso vsi preskrbljeni. Na sedmini je nabral župan Ivan Knez 200 Din za novo bogoslovje v Mariboru. Vsem darovalcem iskrena hvala, materi in otrokom pa naše sožalje!

Sv. Marjeta ob Pesnici. To leto smrt neizprosno vihti pri nas svojo smrtno koso. Tako nam je iztrgala iz naše sredine našega spoštovanega in veledobrega sosedu, g. Franca Urbančiča, posestnika v Vosku. Ako bi hoteli o njem pisati vsaj par črtic iz njegovega življenja, bi v ta namen morali polniti že cele strani. Bil je namreč dobričina, kateri ne najdeš kmalu para, zato za njim žalujejo vsi bližnji, pa tudi daljnji sosed. Njegove darežljive roke, njegovo plemenito srce je bilo vsakomur odprto vsako uro, o vsakem vremenu, o vsaki priliki. Njegovi premišljeni modri nasveti so bili na razpolago vedno in vsem občanom. Saj pa je bil tudi visoko nabražen ter v tem svojstvu igral vsa leta važno ulogo v raznih javnih korporacijah, tako v bivšem okrajnem zastopu, do svoje smrti pa v občinskem odboru in v krajevnem šolskemu odboru. Kljub vsemu temu pa je bil ponižen in skromen, nikjer ni rinil v ospredje, kratko: mož na svojem mestu! Marječani smo se od njega poslovili pred domačo žup-

no cerkvijo v lepem številu. Prepeljan je bil namreč v grobnico svojih staršev na pokopališče pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Težko je bilo slovo, zato pa mu ohranimo časten spomin v naših molitvah! — V nedelo dne 21. t. m. priredijo tukajšnji učenci in pevci v šoli ob pol treh popoldne običajno božičnico. Ob tej priliki bodo uprizarili otroci in odrasli več igrice in zapeli božične pesmice. Ob sklepu bo obdarovanje učencev. Vse starše, ki imajo res pridno deco, vabimo, da vsaj do sobote pošljejo za svoje otročiče božične darove. Spominjajo pa se naj z darili tudi druge, revne dece. Saj je Božič pravi praznik otročičev in nas vse spominja na naša prehitro minula, zlata otroška leta, ki se ne povrnejo nikdar več! Torej na mnogoštevilno svidenje pri božičnici!

Sv. Jakob v Slov. gor. Žalostno so zapeli šentjakovski zvonovi v četrtek dne 4. t. m. in hitro se je raznesla žalostna novica, da se je preselila v lepše življenje naša vsem dobro znana Micika Farazinova. Nad 50 let je bila v službi pri meni, zvesto in nad vse vestno je opravljala svoje delo, dokler je ni poklical Najvišji k sebi, kjer ji je pripravil plačilo najboljši in edino. Kako je bila priljubljena, so pokazali domačini, ko so se polnoštevilno udeležili njenega pogreba. Z ganljivimi besedami se je ob odprtem grobu poslovil od blage pokojne domači gospod župnik Erhatic, za kar mu gre najlepša hvala! Zahvaljujem se cenjenemu učitelstvu ki je spremilo umrlo na njeni zadnji poti. Najlepša hvala tudi domačemu pevskemu zboru za krasne žalostinke in vsem, kateri so se udeležili pogreba naše nepozabne Micike. — Matija Peklar, župan in posestnik pri Sv. Jakobu v Slov. gor.

Slovenske gorice. Ker smo, hvala Bogu, letos dobili nekaj denarja za sadje, pridno zahajajo v naš okraj razni potniki in zastopniki, ki nam ponujajo razno blago, stroje itd., nas pa tudi pridobivajo za pristop k raznim dobrim zavarovalnim društvom. Potrebno je skrbeti za otroke in dediče, da ne ostanejo brez denarja očetov gospodarjev, da njim ni treba takoj po smrti staršev najemati posojil za plačilo pogrebnih stroškov, stroškov bolezni, stroškov prevzema itd., zato radi pristopamo k društvu »Zadružna Samopomoč« v Mariboru. Ker pa se sliši, da se pritožujejo ljudje radi nastopanja nekaterih potnikov, je treba povdariti, da ni treba zastopnikom nič plačati, ker iste plača društvo in da naj vsaka stranka zahteva od zastopnikov položnico, po kateri naj sama na pošti odda svoj prispevek. Kdor se drži teh navodil, ne bo imel nobenih sitnosti.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Dne 30. novembra se je začel drugi letnik kmetijsko nadaljevalne šole. Število učencev se je malo skrčilo radi učenja raznih obrti. Ta potrebna šola daje marsikateremu kmetškemu fantu nauka, kako bi moral uravnati svoje gospodarstvo, ko postane sam svoj gospodar. Zato, kmetški fantje, izkoristite to priliko in obiskujte kmetijsko šolo, ki je pravi kašipot v bodočnost! — Še ni dolgo, kar nas je obiskal nočni prijatelj naših kokoši. Mu pač kurja pečenka dobro tekne. Tako je neki posestnik M. L. tat ukradel 14 kokoši. Ena kura se je tatu izmuznila in je drugo jutro prišla vsa zbegana in izmučena na dvorišče.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Žalostno so zapeli andraževski zvonovi in naznanili prežalostno vest, da je nemila smrt zopet pokosila mater, ki zasluži ime »vzorna mati«, Marijo Vučina iz Smolinec. Pokojna Marija Vučina je bila vrla katoliška mati in prava mučenica, ki je svoje trpljenje voljno prenašala. Bila je tudi tretjerednica in v drugih cerkvenih družbah. Pred dobrim mesecem ji je v Ljubljani električni tok ubil sina Karola in to je ranilo ubogo materino srce, da je angel smrti razprostrl svoje peruti tudi nad njo. Pomoči v svojih brigah in težavah je iskala v cerkvi pred tabernakeljem; saj je bila skoraj vsakih dni pri sv. zakramentih. Pogreba se je u-

deležilo mnogo ljudstva. Z iskrenimi besedami se je poslovil od drage rajnice domači g. župnik. Počivaj v miru, draga pokojnica, naj ti Vsemogočni poplača tvojo skrb! Preostale pa naj tolaži zavest, da že uživaš s svojim sinom Karlom rajski mir! — Vršile so se pretekli teden tukaj duhovne vaje za žene-matere in za dekleta. Z velikim veseljem so se udeleževale pridig in popoldanskega sv. opravila. Trumoma so prihajale k spovednici in nad 250 žen-mater je pristopilo k skupnemu sv. obhajilu, ki se je delilo po cerkvi. Lep dokaz globokovernosti andraževskih žen in mater.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bral sem dopis iz Ormoža v številki 49 tega leta o samopomoči dveh sosedov zoper ponočnjaka in da je pomagalo, tako da je sedaj mir. V občini Trbegovci je neka ženica, ki hodi po dnevu in še posebno rada po noči k sosedom pod oknice poslušat, da si kaj nabavi za jezik. Ako pa kdo zahteva od nje, da naj dokaže, pa prav hinavsko zatrjuje, da ni mislila tako hudo, da se je le šalila itd.. Pregovor pa se glasi: »Čast se lahko vzame, nazaj pa se težko da!« Ali ne bi bila tudi tukaj samopomoč na mestu?!

Ormož. Prisluškoval sem razgovoru dveh možakarjev. Pogovarjala sta se o težavnih časih, o tem, kako da je celi svet »na popravki«, pa tudi o tem, kako težavno je vsem ljudem ustreči. Kar se zdi enemu prav in dobro, je drugemu narobe, kar enega razveseli, drugega vježi, da bi sam sebe zgrizel. In sta kar po vrsti vse preresetala, kakšne službe ne bi hotela vršiti. Najtežavnejše je biti, če jima smemo verjeti, tehtničar pri mestni vagi poleg gasilskega doma. Naj bo tehtnica še tako dobra in po najnovejšem sistemu, nikdar ne kaže prav, koliko tehta tele, prašič, voz jabolč in drugo. Tistemu, ki prodaja, se zdi vse premalo težko, onemu, ki kupuje, je vaga preveč pokazala. Še to se zgodi, da se oba, prodajalec in kupec, spravita nad tehtničarja in oba zabavljata. Pa ustrezni, če moreš. Pa kako skušajo nekateri kar enostavno goljufati, naj raje taki, ki pridejo z one strani Drave, pa tudi tostranski niso vsi preveč natančni. Pripelje kdo, vzemimo, voz jabolč. Tehtničar si zabeleži, kakšna tara je bila na vozu: par ogrinjač, deska, mali lagviček jabolčnice in še kaj. Ko ti pripelje voz nazaj na tehtnico, ni videti nobene od naštetih stvari, ali poštenjakovič se zaklinja, da bi mu res skoraj morali verjeti, da je nedolžen kot novorojeno dete in pravi, da naj bi solnce več nanj ne sijalo, naj mu pogine vol ali konj, če laže. Pa te litanije skoro bolj gladko tečejo, kot jih znajo gospod v cerkvi moliti. — Tudi za mestnega redarja je težko biti. Če zapiše in naznani, mu zamerijo tisti, ki jih mora zapisati, če ne zapiše in ne ovadi, so jezni drugi. Ki se niso pregrešili, pa upajo, da bodo še kdaj v tak položaj prišli, da dobijo pliko. Če je redar strog, ni prav, če je bolj prizanesljiv, tudi ni prav. Res je imeti treba trdne živce in debelo kožo, da človek vrši svojo dolžnost. — Da niso sodniki in orožniki najbolj priljubljeni ljudje, je stara reč, sta ugotovila ta dva možakarja. Naredi, kakor hočeš, nikoli te ne bodo vsi hvalili. — Tudi za župnika ni dobro biti, sta modrovala. Če pusti cerkev zanemarjeno in se ne briga, da odpada omet in se kažejo na vseh koncih in krajih lise in pege, rečejo: E, slabega gospoda, saj nas mora biti sram pred nami in tujci, ki k nam prihajajo, ker sodijo nas po cerkvi. Ako pa kaj začne in se cerkev popravi, da dobi novo obleko in novo lice, pa spet ni prav, ako morajo tudi ljudje kaj prispevati. In kdo kriči rad najbolj? Tisti, ki je preje zabavljaj. No, pa mu ni zameriti, ker mu je pač jezik navajen migati se kot... In še o županih sta kakšno rekla, kako da so vsega krivi in o tem in onem. Pa saj vam je znano, če se povest enkrat načne, se vleče kot morska kača. In sta sklenila, da je še najbolje biti za mesarja in peka: Cena živini in žitu pada in pada, cene mesu in kruhu pa ostajajo skoro nespre-

menjene. — »Te pa ali srečno! Pa pridi kaj na »vese«, ko bomo obhajali domači praznik!»

Spočnji Velovlak. Čeravno je v naši vasi skoro vsaka hiša naročena na »Slov. Gospodarja«, vendar se le redkokadaž čita v njem kak dopis iz Velovlaka. Iz tega je razvidno, da smo pač pridni čitatelji lista, ne pa tako vneti dopisniki. Poročati moram danes žalostno novico: Pretečeno soboto smo spremili na zadnji poti pridnega mladeniča Mihaela Repič. Pri kopanju studenca se je bil smrtno ponesrečil. V višini 17 m se nenadoma pretrga vrv in škaf, napolnjen z zemljo, pade na ubogega Mihaela tako nesrečno, da je na posledicah tega tekom par ur umrl. Da je bil priljubljen in spoštovan, je pokazal tudi pogreb z mnogoštevilno udeležbo. Bil je tudi naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Dragi Miha, spavaj sladko po trudopolnem delu! Težko preizkušeni materi in bratoma pa naše sožalje!

Sv. Marijeta niže Ptuja. Na godovanju našega vzornega in uglednega moža Franca Ranfl, župana in veleposestnika v Placarovcih, se je pri njegovi gostoljubni mizi med njegovimi povabljenici nabralo 350 Din v prid novega bogoslovja. Bog plati!

Vitanje. Pri nas smo se vsako leto navadno na praznik Vseh svetnikov preselili s Hriberce v farno cerkev, letos pa se je to zgodilo še le na prvo adventno nedeljo in to radi tega, ker se je farna cerkev, ki je bila popravila nujno potrebna, med letom popravljala. Sicer se ni vse popolnoma gotovo, vendar je v glavnem toliko izvršeno, da se služba božja lahko opravlja. Manjkata namreč v obeh stranskih kapelah oltarja, ki bosta nova. Pri odstranjenju ometa so na steni znotraj in zunaj odkrili stare znamenite slike, ki imajo zgodovinsko vrednost ter spadajo haje med najstarejše v Jugoslaviji. Ravnotako je prvotna cerkev sama, koje zidovje je v glavnem še dobro ohranjeno, daleč na okoli ena najstarejših. Kakor je razvidno iz kronike, bi obhajala cerkev v doglednem času tisočletnico svojega obstanka. Cerkev, ki je imela izprva raven strop, se je tekom časa povečala s prezbiterijem in obema stranskima kapelama in je dobila tudi obok. Štirje stranski oltarji ob stebrih, ki nosijo obok, so znamenita tisočletna starina. Cerkev je posvečena sv. Petru in Pavlu. Pri razkopavanju okoli cerkve so izkopali veliko množino človeških kosti, dokaz, da je bilo nekdaž okoli cerkve pokopališče. Sploh je tukajšnji kraj zgodovinsko znamenit. Na bližnjem hribu se je bojda nahajalo rimsko pokopališče, kjer so baje pred leti izkopali kamen z zagonetnim napisom. Zeleti bi bilo, da bi se našel kdo v to poklicanih, ki bi raziskal in popisal zgodovino našega kraja in naše župnije.

Vojsnik. Že tretje leto deluje na tukajšnji meščanski šoli prav vneto šolska kuhinja pod spretnim vodstvom strokovne učiteljice gđe. Rudolfove, ki je gospodinjski pouk na meščanski šoli preuredila popolnoma praktično. Trikrat tedensko kuhajo učence I., II. in III. razreda same pod vodstvom imenovane učiteljice, da morejo razdeliti preko 80 kosil med one učence, ki ostajajo v času popoldanskega pouka čez opoldan v šoli. Mnogi poljskih in drugih pridelkov so zbrali in prinesli učenci v šolo, posamezni dobrotniki pa pomagajo v denarju, da more kuhinja vse zimske mesece od novembra do konca marca tako redno in krasno delovati. Prav posebno bi si pa mogli ogledati učence IV. razreda, ko imajo praktično gospodinjstvo ob četrtkih popoldne. To vam je resničnega življenja v kuhinji celo popoldne. Tu se kuha, pripravlja, nosi vodo, snaži, peče, lika, šiva, pomiva itd. Vsa čast gospodični, ki se zares trudi za vzgojo, ki je za naša dekleta najbolj potrebna. Stariši uvidevajo praktično vzgojo meščanske šole, imajo smisel za širšo in boljšo vzgojo svojih otrok in z veseljem opazujemo, da število učencev na naši meščanski šoli raste vsako leto. In tako je prav. Starišem so pa vrata meščanske šole vedno

odprta, da se morejo o svojih otrokih z učitelji medsebojno pomeniti.

Šmarje pri Jelšah. Ponosni dom Požegov na Koretnem žaluje za svojim gospodarjem. Rajnega Ivana Čaksa pa težko pogrešajo tudi vsi njegovi mnogoštevilni prijatelji. Vsak čas se ga spominjajo, omiljujejo njegove otročice v nežni starosti, hvalijo njegovo močnatost ter neustrašeno krščansko udejstvovanje in so na pobudo posestnika Klemenca v spomin na njegovo blago srce zbrali za mariborsko Dijaško kuhinjo 50 Din. — Pred kratkim smo obhajali v našem Katoliškem domu misijonsko prireditev ter smo tudi počastili spomin primorskih žrtev na tukajšnjem odru in v cerkvi. — Grad Jelše je po prevratu že parkrat izpremenil gospodarja in je zdaj prešel v roke, ki krepko posegajo v gospodarski preporod. — Jaslice pripravljamo po stari navadi povsod, da se bomo ob božičnih praznikih veselili svojega »paradiža« in »Betlehema«.

Služkinja za kuhinjo, pridna in poštena, z letnim spričevalom, starost 20—30 let, se sprejme v stalno službo z novim letom. Naslov v upravi lista. 1519

Prodajam posestvo 7 oralov, Dobrenje 76. Oglasi Rošpah 5, p. Pesnica. 1517

Nervozni umirajo zgodaj!

**Sle li opazili pri sebi četudi le tupašam
katerega izmed naslednjih znakov bližajoče se živčne oslabelosti?**

Hitro razburjenje, nerazpokoženje drgezanje udov, nemirnost, utripanje srca, omotični napadi, tesnoba, nespečnost, nemirne sanje, neobčutljivost posameznih telesnih delov, plašljivost, prevelika razdražljivost spričo ugovaranja, ropota, duha, poželenje po omamilih, tobaku, alkohola, čaju, kavi, trzanje očesnih vek ali migljanje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpoved spomina ali govora, izredna nagnenja ali odvratnost. Ako se pojavi pri Vas kateri teh znakov nervoznosti, eden močan ali več hkrati, tedaj so Vaši živci resno oslabiljeni in potrebujejo okrepila.

Ne pustite tega vnevar še naprej, ker slede temu lahko kmalu resne motnje duševnih zmognosti, kot nesmiselno govorjenje in nazavedna dejanja, hitra telesna propast in zgodnja smrt. Nič ni na tem, odkod Vaša živčna oslabelost, vabim Vas, pišite mi! Radevolje Vam

Zastonj in poštnine prosto enostaven način odkrijem

ki Vam bo pripravil veselo iznenadenje. Morda ste za razna sredstva izdali že mnogo denarja, dosegli pa v najboljšem slučaju le kratkotrajno zboljšanje. Zagotavljam Vas, da poznam pravi način

Kako slabosti Vaših živcev odpemem.

Ta način prinese oben m tudi zboljšanje razpoloženja, veselje do življenja, moč in delazmožnost, da, pisal mi je že marsikdo, da ga je povsem prerodil. To dokazujete tudi mnogi zdravnikov. Stane Vas samo dopisnico. Pošljem Vam zelo poučno

knjigo popolnoma zastonj.

Če Vam ni mogoče pisati takoj, si spravite ta oglas!

Ernst Pasternack, Berlin, 30.

Mihaeli Irchplatz No 13. Abt. 324

Enodružinska hiša z gospodarskim poslopjem in velikim vrtom na prodaj. Oddaljeno 5 minut od postaje Orehova vas št. 57, Plohl. 1515

Posestiva do 60 oralov, hiše, gostilne, žage prodaja ceni primerno Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1516

Prodajam posestvo, 4 orale, natančneje se izve pri lastniku Francu Fras, Spodnja Korena, p. Sv. Barbara v Slov. gor. 1508

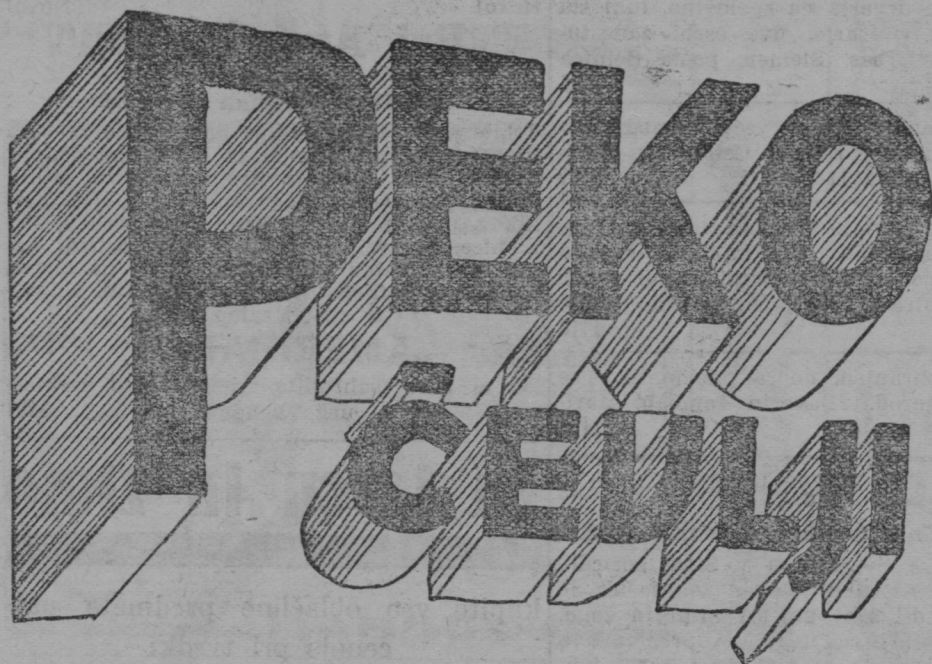
Krojaškega vajenca sprejme Fran Kosar, krojač pri Sv. Juriju ob Pesnici, p. Gornja Sv. Kungota. 1507

ZAHVALA.

Podpisana Franc in Elizabeta Strahovnik, posestnika v Velikem Vrhu, občina Šmartno ob Paki, sva prejela požarne nesreče, ki naju je pred kratkim zadela, od zavarovalnice »Vardar« v Ljubljani kulantno in takojšnje izplačilo odškodnine. Zatorej si štejeva v prijetno dolžnost, da se imenovani zavarovalnici »Vardar« tem potom javno zahvaliva za njeno res kulantno postopanje in priporočava obenem vsakomur ta domači kulantni zavod.

Veliki Vrh, dne 25. novembra 1930.

Franc in Elizabeta Strahovnik, posestnika, Veliki Vrh, občina Šmartno ob Paki. 1510

**Znižali smo ponovno cene.
Priznana kvaliteta čevljev
pa je ostala neizpremenjena
prvorazredna.**

Otroški čevlji	Din 125:-	dolgotrajni, neuremočljivi
Damski čevlji za ples	Din 145:-	iz atlasa, elegantni odlični
Damski čevlji na spango	Din 165:-	črni, ružjavi splošno priljubljeni
Damski čevlji pumps	Din 195:-	črni, ružjavi, lahki, zelo moderni
Moški polčevlji	Din 195:-	zelo ugodno nošenje
Moški visoki čevlji	Din 245:-	pravi čevlji za štrapač.

**Luksuzni čevlji po zmernih cenah. Izdelujemo jih
najbolje, ker razpolagamo samo mi v
državi z original GOODYEAR-WELT stroji.**

Peko

Najlepši dar za Božič!

1513

Mlinar in žagar išče službe, je več raznih popravil in tudi drugega dela. Naslov v upravi lista. 1509

Gramofone, šivalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravlja najboljša specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 1506

Vdova išče krojaškega pomočnika, ki je izurjen v prikrojevanju in sploh zmožen sam voditi celo obrt, sprejme se samo starejša moč pod »Skrben in zvest«. Naslov Eliza Adrinek, Legen, p. Slovenjgradec. 1496

Učence pridnega, močnega in poštenega ter kmečkih staršev, z dobro šolsko izobrazbo, dober računar, sprejme v trgovino mešanega blaga tvrdka J. Regvat, Pilštanj. 1491

Proda se radi družinskih razmer malo posestvo s tremi orali v okolici Poljčan. Poizve se pri Jožefu Podgoršek, mizar, Luščka vas, p. Poljčane. 1494

Najnovejše vsakovrstne krojne vzorce (šnite) razpošilja po poljubnih slikah diplom. krojaštvo, Sv. Peter pod Sv. gorami 9. Izdaja modnih žurnalov. 1495

Dekla, zvesta, srednje starosti, katera zastopi poljsko delo in krave molziti, se vzame 1. januarja 1931 v službo. Plača po pogoju. Naslov: Anton Murko, gostilničar, Tezno pri Mariboru. 1487

Posestvo na prodaj eno uro od Maribora. Šlosperk, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 1498

Okrajno sodišče v Mariboru bo dne 22. decembra ob 10. uri dopoldne, v sobi št. 27, na dražbi prodalo znano gostilno, mesarijo in posestvo »pri Jugoslovanu« v Račah. Vabljeni interesenti! 1506

Zahvala. Podpisani izrekam tem potom g. dr. Otmarju Majerič, zdravniku v Ormožu, za uspešno zdravljenje najlepšo zahvalo. Kot mrtvouden in poln revmatizma sem zastoj iskal pomoči drugod. Le pri omenjenem g. zdravniku se je moja bolezen skoz njegovo spretnost in vednost obrnila na mnogo boljše. Zato ga vsem prav toplo priporočam. Ignac Skaza, Pavlovci, p. Ormož. 1502

Posestvo 13 oralov se da v najem ali tudi proda. Naslov v upravi. 1511

Posestvo 5 oralov se proda. Spodnje Hoče 78, p. Hoče. 1513

Svinjske kože kupuje vedno po najvišji ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1514

Dobro obiskovana gostilna v industrijskem kraju tik farne cerkve se odda na račun proti primerni kavciji. Ponudbe do najkasneje dne 24. t. m. na zadrugo »Katoliški dom« v Mežici, kjer se izvejo tudi vsi podrobni pogoji. 1503

Prodaj malo posestvo. Rogoza št. 43, p. Hoče. 1504

Posestvo na prodaj. Pernica 41, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 1458

Lisičje, dihurjeve, kunine, zajčje, črke, bele podlasice in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Ratej, trgovec v Slov. Bistrici.

Prava metoda

da ostanete vedno mladi, lepi in sveži, je redna nega kože in las s pomočjo medicinsko neoporečenih sredstev, kot so to že čez 34 let preizkušeni Fellerjevi Elza-proizvodi:

Fellerjeva kavkaška pomada za zaščito lica in kože »Elza« krema, odstranjuje s kože nadležne nedostatke ter jo stalno ohrani gladko, čisto in mlado. Vedno je zanesljiva proti gubam, izpuščajem, mozoljem, solnčnim pegam itd. Lonček 12 Din.

Fellerjeva Elza pomada za rast las, zaprečuje prhljaj, izpadanje las in prezgodnjo osivelost, pospešuje rast las in ozdrjuje lase vedno voljne in mehke. Lonček 12 Din. — S pošto 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake Elza pomade 40 Din, če se pošlje denar naprej, brez vseh daljnjih stroškov, sicer pa s povzetjem 50 Din.

Fellerjeva Elza mila lepote in zdravja (lilijino mlečno milo, lilijine kreme milo, rumenjakovo, glicerino, borakovo in katranovo milo ter milo za britje) 5 kosov v poljubni izbiri 52 Din če se denar naprej pošlje, sicer s povzetjem 62 Din.

Način nege s Fellerjevimi Elza proizvodi je dozdaj že vsakemu koristil. **Skrbite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi vam!** Če pri prvem poskusu se ne boste kesali! Naročite pri lekarnarju: **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341. Savska ban.**

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevе nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 494

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Mlinarji, pozor! »Plansichter« Prokop prosto viseči v jako dobrem stanju je za prodati. Enak se vidi v obratu. Poizvedbe pri: Dobnik, umetni mlin, Zlatoličje, p. št. Janž na Drav. polju. 1492

Malo posestvo v dobrem stanu prodam poceni: Hölzl, trg Muta. 1489

Lepo posestvo 12 do 13 oralov, viničarija zidana, v najlepšem kraju vinograd, se prodaja skupno. Vpraša se pri: Jurij Fregl v Framu. 1488

Kolesarji! Pozor! Končala je sezona za voziti. Sedaj je treba preskrbeti za prihodnjo bližnjo pomlad. In sicer, da vaša kolesa pustite urediti z malimi stroški kot nova. Kolesa popolnoma narazen vzeti, emajlirati ali ponikljati, vse ležaje temeljito očistiti, zbrusiti ter na novo z najboljšo vazelino namazati ter sestaviti, tako da boste imeli kolo za prihodnjo leto preskrbljeno. Shramba koles in motorjev čez zimo. Priporočila se največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. Brez konkurenčne cene! Točna in solidna postrežba! 1501

Prisno 30—45 let staro služkinjo k svinjam le z večletnimi spričevali sprejme uprava šk. posestev Betnava pri Mariboru. 1478

Sprejem dva drvarja na spolovino, tudi stanovanje, in viničarja, dve osebi zadostujeta. Viktor Urbas, Slemen, pošta Selnica ob Dravi. 1485

Majer z družino se išče za večje kmetско posestvo. Ponudbe sprejema Celcer R., Maribor, Čopova ulica 11-2. 1477

Zastopnike za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. pod zelo ugodnimi pogoji sprejmemo. »Centra«, Ljubljana, poštni predal št. 248. 1416

Avto, dobro ohranjen, dobra pnevmatika, se zelo poceni prodaja: Davorin Tombah, Maribor, Zrinjski trg 6. 1479

H. C. HANSON

umetni mlin na Tratah pri Mariji Snežni na Velki, okraj Sv. Lenart v Slov. goricah, cenjenemu občinstvu uljudno naznanja, da je nanovo preuredil svoj umetni mlin in žago, upstavlil obojni obrat ter vabi prebivalstvo Slovenskih goric, da se poslužuje vseh dobrin, katere mu podjetje nudi, zagotavljajoč mu najboljšo in najtočnejšo postrežbo s prvovrstnimi mlevskimi proizvodi po najnižjih dnevni cenah. Istotam je na prodaj Diesel-motor s 50 konjskimi silami. 1453

Novo! Novo!

„Pri Amerikancu“

d. z o. z.

Maribor, Meljska cesta 38

dobite poleg špecerije vse potrebščine za dom in gospodinjstvo cenejše in boljše kot drugje. Velika izbira srajc in drugega perila, toplih majic, puloverjev, nogavic, robcev, predpasnikov, posteljnih odevi. Kuhinjska posoda, steklenice, kozarci, krožniki, krtače, brusni kamni, vse šivalne potrebščine, blago na meter, tiskanina, barheti, domače platno itd. Kupujte odslej samo pri

„AMERIKANCU“

ker si tako prihranite mnogo težko zasluženega denarja. 1481

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ, 1243

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri
KREKOVI POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Rentni davek se vlagateljem ne odtegne. 65

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Cek. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

Radijska oddajna postaja Ljubljana

Radio, kot si ga želite,

namreč zelo dober in zelo poceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja do 31. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

Enoelektronski aparat, kompleten

z elektronkami, baterijami, antenskim materialom ter slušalko, za naplačilo Din 100.— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75.—

Troelektronski aparat „Reinartz“

z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom in antenskim materialom za naplačilo Din 240.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180.—

Štirielektronski aparat „Reinartz“

z elektronkami, akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, finim angleškim zvočnikom AC 27 in antenskim materialom za naplačilo Din 380.— ter dvanaestkratno mesečno plačilo po dinarjev 280.— 1499

Radio Ljubljana

podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 44

Nova enodružinska hiša blizu farne cerkve, z malim zemljiščem in sadonosnikom, pripravna za vpokojenca, se prodaja za Din 40.000. Naslov v upravi. 1493

Največja odpr. trdka glasbil v Jugoslaviji
MEINEL & HEROLD
Tvernica glasbil, gramofonov in harmonik
prod. podružnica
MARIBOR BR. 106
daje Vam lepo doma temeljit pouk
v igranju kakavega instrumenta potom pismenega tečaja. Zahtevajte takoj naš veliki brezplačni katalog, ki Vam da vsa pojasnila. 1471

Glasbila v vsak dom

Inspirirajte v „Slov. Gospodarju“

Božična in novoletna darila. 1443

so ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčki, nahrbtniki, dokolenice itd. Vse to v največji izbiri pri **Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.**

Krajevne Kmetijske zveze opozarjamo

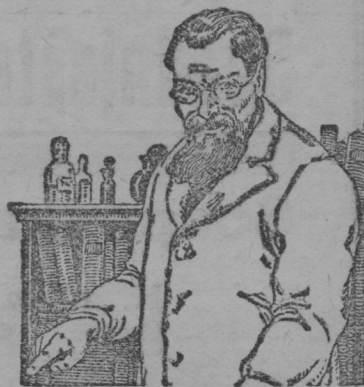
da hitro na novo naročijo koledarje Kmetijske zveze za leto 1931, ako so prvič poslani koledarje že razpečali. — Kmetiska zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Rumatičarji!

N bavite še danes 1 steklenico

ALGA
za masažo

že jutršni uspeh Vas bo iznenadil!

Boli Vas ali trga v kosteh, rokah, nogah, sklepih, plečah, zobeh, kolkih, žilah, glavi ?

ALGA
odstrani bolečine takoj

1391

Dobiva se povsod! 1 steklenica Din 16.—

LABORATORIJ „ALGA“, ŠUSAK.

4 stekl. „ALGA“ Din 77.—, 8 stekl. Din 131.—,
14 stekl. Din 205.—, 25 stekl. Din 320.—.

USTANOVLJENA LETU 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obreštuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

Kava, dnevno sveže pražena

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega specerijskega blaga direktnih virov po dnevni ceni.

1301

ZANDERLE

Manufakturna trgovina Franc Urech / Celje

priporoča cenjenim strankam svojo veliko zalogo raznega, vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga.

Največja izbira! Najboljša postrežba!
Nizke cene! 975

Isportna hiša
Aleksandrova 19

„LUNA“
MARIBOR

last. A. Pristernik
Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje, dežnike, igrače. — Velika razstava najprimernejših daril za Miklavža, Božič in novo leto. Tudi gugalne konje, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. Na drobno in na debelo. 1334

Dobre in poceni blago

se kupi v Trplinovem-Tekstilnem-Bazarju 1043 v Mariboru, Veirinska ulica števil. 25

Konjska slamoreznica poceni za prodati pri Martin Koren, Sv. Miklavž 73, p. Hoče. 1463

Inserirajte!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zaslavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192